

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет економіки та управління

Кафедра національної економіки та публічного управління

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	Публічне управління та адміністрування
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28 «Публічне управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281 «Публічне управління та адміністрування»

Форма навчання: **очна (денна)**

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему **«Цифрова трансформація в системі публічного управління на
місцевому рівні»**

здобувача *Судніка Германа Руслановича* _____

Науковий керівник: *д. держ.упр., доц. Запорожець Т.В.* _____

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією
з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: *д. держ.упр., проф. Карпенко О.В.* _____

Київ 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет економіки та управління

Кафедра національної економіки та публічного управління

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Публічне управління та адміністрування

28 Публічне управління та адміністрування

281 Публічне управління та адміністрування

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи (гарант)
освітньо-професійної /
освітньо-наукової програми

_____ Н.В.Федірко

_____ 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ О.В.Карпенко

_____ 2023р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Судніку Герману Руслановичу

очної (денної) форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему

«Цифрова трансформація в системі публічного управління на місцевому рівні»

Тему затверджено наказом ректора Університету від «24» лютого 2023 р .№ 373-ст

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах

Міністерства цифрової трансформації України

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретичні аспекти цифрової трансформації в системі публічного управління
Розділ 2	Вітчизняна та зарубіжна практика цифровізації діяльності громад
Розділ 3	Шляхи розвитку цифрової трансформації в системі публічного управління на місцевому рівні

Об'єкт дослідження:	цифровізація публічного управління
Предмет дослідження:	цифрова трансформація в публічному управлінні на місцевому рівні
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	аналіз цифрової трансформації в публічному управлінні на місцевому рівні та вироблення практичних рекомендацій щодо її удосконалення

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	визначити сутність терміну «цифрова трансформація»; дослідити роль цифрової трансформації у публічному управлінні; з'ясувати принципи впровадження цифрової трансформації в управлінні громад.
У розділі 2	охарактеризувати цифрову трансформацію в управлінні громадськими справами Ірпінської міської ради та Шевченківської сільської ради Миколаївської області; дослідити зарубіжний досвід цифрової трансформації у громадах місцевого значення; визначити чинники, що деструктивно впливають на розвиток цифрової трансформації місцевого рівня.
У розділі 3	запропонувати шляхи удосконалення законодавчого забезпечення цифрової трансформації територіальних громад; виробити рекомендації щодо використання в Україні кращих зарубіжних практик цифрової трансформації в системі публічного управління на місцевому рівні.

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20 ____ р.

**Завдання одержав
здобувач**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20 ____ р.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 64 сторінки, 10 таблиць, список використаних джерел з 35 найменувань.

«Цифрова трансформація в системі публічного управління на місцевому рівні»

Об'єктом дослідження є цифровізація публічного управління.

Предметом дослідження є цифрова трансформація в публічному управлінні на місцевому рівні.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є аналіз цифрової трансформації в публічному управлінні на місцевому рівні та вироблення практичних рекомендацій щодо її удосконалення

Завдання дослідження:

- проаналізувати тлумачення поняття "цифрова трансформація", «цифрова трансформація у системі публічного управління» та дослідити її роль у публічному управлінні;
- охарактеризувати принципи впровадження та особливості використання цифрової трансформації в управлінні громадськими справами територіальних громад;
- дослідити зарубіжну практику цифрової трансформації у громадах місцевого значення;
- розглянути чинники, що деструктивно впливають на розвиток цифрової трансформації місцевого рівня;
- запропонувати шляхи удосконалення законодавчого забезпечення цифрової трансформації територіальних громад та розробити рекомендації щодо використання в Україні кращих зарубіжних практик.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Під час дослідження автором роботи було систематизовано зарубіжний досвід цифрової трансформації у громадах місцевого значення.

Практичні результати дослідження полягають в розробленні науково обґрунтованих пропозицій щодо визначення шляхів розвитку цифрової трансформації в системі публічного управління на місцевому рівні, що дозволить отримати відповідні висновки, сформулювати практичні ідеї для покращення процесів управління громадою, підвищення рівня задоволеності клієнтів і отримання конкурентної переваги.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2023.

Рік захисту роботи 2023.

Ключові слова: цифрова трансформація, управління громадою, державне управління, публічне управління, цифровізація публічного управління.

В і д г у к
про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету економіки та управління
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»
Судніка Германа Руслановича

на тему **«Цифрова трансформація в системі публічного управління на
місцевому рівні»**

1. Актуальність теми обумовлюється необхідністю формування цифрової економіки та суспільства, а цифрова трансформація в системі публічного управління на місцевому рівні розглядається в якості одного із ключових чинників сталого розвитку.

2. Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи: одержані наукові результати належно обґрунтовані у відповідних розділах дослідження. Достовірність положень, висновків і рекомендацій, представлених в роботі, не викликає сумнівів з огляду на доцільне та результативне використання адекватно дібраної методології та сучасних підходів теоретичного наукового дослідження.

3. Наявність самостійних розробок автора. Автором запропоновано низку ключових рекомендації щодо використання в Україні кращих зарубіжних практик цифрової трансформації на місцевому рівні, зокрема: забезпечення захисту даних і конфіденційності; сприяння відкритим даним; заохочення розвитку цифрових навичок; сприяння розвитку цифрової інфраструктури тощо.

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій: аналіз цифрової трансформації в публічному управлінні на місцевому рівні та вироблення практичних рекомендацій щодо її удосконалення. Отримані в процесі дослідження результати свідчать про досягнення мети, вирішення поставлених завдань, що дало змогу сформулювати низку узагальнюючих висновків, пропозицій та рекомендацій, що мають теоретичне і практичне значення.

5. Наявність недоліків: робота значно виграла б у разі здійснення аналізу історичних аспектів за обраною темою дослідження.

6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: робота є закінченою, відповідає вимогам галузевого стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», може бути допущена до захисту перед екзаменаційною комісією і заслуговує високої оцінки.

Науковий керівник:
доктор наук з державного управління,
доцент

Запорожець Т.В.

“ ____ ” _____ 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	10
1.1 Цифрова трансформація: основні поняття та визначення.....	10
1.2 Роль цифрової трансформації у публічному управлінні	19
1.3 Принципи впровадження цифрової трансформації в управлінні громад	26
РОЗДІЛ 2 ВІТЧИЗНЯНА ТА ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАД.....	33
2.1 Характеристика та особливості цифрової трансформації в управлінні громадськими справами Ірпінської міської ради та Шевченківської сільської ради Миколаївської області.....	33
2.2 Зарубіжний досвід цифрової трансформації у громадах місцевого значення	45
2.3 Чинники, що деструктивно впливають на розвиток цифрової трансформації місцевого рівня.....	46
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	57
3.1 Удосконалення законодавчого забезпечення цифрової трансформації територіальних громад.....	57
3.2 Рекомендації щодо використання в Україні кращих зарубіжних практик.....	59
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66

ВСТУП

Актуальність теми. В останні роки світ став свідком безпрецедентного зростання впровадження цифрових технологій у різних секторах, включаючи публічне управління. Цифрова трансформація стала трендом сучасного розвитку, і уряди в усьому світі використовують її як засіб підвищення ефективності, результативності та прозорості. Цифровізація процесів, систем і послуг публічного управління відкрила нові шляхи для залучення громадян, покращення надання послуг і оптимізації діяльності. Це зробило цифрову трансформацію ключовим компонентом сучасного публічного управління.

Цифрова трансформація стосується інтеграції цифрових технологій у всі аспекти операцій, процесів і послуг більшості організації для підвищення їх ефективності, результативності та гнучкості. Це передбачає фундаментальну зміну способу роботи всередині організації, взаємодії зі своїми клієнтами та надання цінності своїм зацікавленим сторонам. Цифрова трансформація може передбачати використання таких технологій, як аналітика великих даних, штучний інтелект, хмарні обчислення, мобільні обчислення та Інтернет речей тощо. Її мета полягає в тому, щоб використовувати новітні технології для підвищення ефективності організації, інновацій і конкурентоспроможності, а також для створення нових бізнес-моделей і джерел доходу. Цифрова трансформація є критично важливим процесом для організацій, які хочуть залишатися конкурентоспроможними та актуальними у все більш цифровому світі.

Управління громадою через цифровізацію передбачає впровадження та інтеграцію цифрових технологій для покращення надання послуг громаді та підвищення залучення громадян. Це включає використання цифрових платформ та інструментів для оптимізації адміністративних процесів, підвищення прозорості та підзвітності, забезпечення кращого доступу до інформації та послуг.

Дослідження цифрової трансформації в управлінні громадою є дуже актуальними через зростаюче значення технологій у нашому суспільстві та їх потенціал змінити спосіб взаємодії держави з громадами. Оскільки все більше місцевих органів влади використовують цифрові технології, виникає потреба в кращому розумінні впливу цих технологій на управління громадою та того, як їх можна використовувати з максимальною ефективністю для покращення надання послуг і залучення громадян.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання цифрової трансформації в управлінні громадою в Україні та світі досліджували у своїх працях вчені з теорії державного управління, конституційного права, інформаційного права, теорії національної безпеки, інших галузей та практичних сфер діяльності. Наприклад, у сфері проблем забезпечення розвитку цифрового суспільства в Україні та світі працюють такі дослідники як О. М. Андрєєва, М. О. Багмет, А. В. Береза, Н. Є. Блажівська, Н. А. Горбова, О. П. Дзьобань, Т.В.Запорожець, О.В.Карпенко, А. Р. Клоков, М. В. Луцик, Л. М. Шипілова та інші.

Проте певні питання розвитку цифрового суспільства на сьогодні усе ще лишаються мало дослідженими. Вказане свідчить про актуальність і важливість дослідження проблем цифрової трансформації в системі публічного управління на місцевому рівні, що може допомогти визначити найкращі практики, бар'єри та можливості для місцевих органів влади щодо впровадження та ефективного впровадження цифрових новацій.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є аналіз цифрової трансформації в публічному управлінні на місцевому рівні та вироблення практичних рекомендацій щодо її удосконалення

Поставлена мета досягається вирішенням наступних завдань:

- 1) проаналізувати тлумачення поняття "цифрова трансформація", «цифрова трансформація у системі публічного управління» та дослідити її роль у публічному управлінні;

2) охарактеризувати принципи впровадження та особливості використання цифрової трансформації в управлінні громадськими справами територіальних громад;

3) дослідити зарубіжну практику цифрової трансформації у громадах місцевого значення;

4) розглянути чинники, що деструктивно впливають на розвиток цифрової трансформації місцевого рівня;

5) запропонувати шляхи удосконалення законодавчого забезпечення цифрової трансформації територіальних громад та розробити рекомендації щодо використання в Україні кращих зарубіжних практик.

Об'єктом дослідження є цифровізація публічного управління.

Предмет дослідження: цифрова трансформація в публічному управлінні на місцевому рівні.

Методи дослідження. Під час написання роботи використовувались наступні методи: пошуковий, статистичний, аналітичний. класифікації, порівняння, аналізу, синтезу

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Дослідження цифрової трансформації в управлінні громадою дозволить отримати відповідні висновки, сформулювати практичні ідеї та стратегії для покращення процесів управління громадою, підвищення рівня задоволеності клієнтів і отримання конкурентної переваги.

Інформаційна база дослідження. Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах веб сайту Міністерства цифрової трансформації України, нормативно-правових актів з питань цифрових трансформацій у сфері публічного управління, наукових праць українських і зарубіжних учених за темою дослідження.

Структура роботи. Робота складається зі змісту, вступу, трьох розділів, які містять 8 підрозділів, висновків, 10 таблиць, списку літератури із 35 джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

1.1 Цифрова трансформація: основні поняття та визначення

У сучасному технологічному просторі, що швидко розвивається та змінюється, установи, організації та заклади все частіше звертаються до цифрових технологій, щоб залишатися конкурентоспроможними та задовольняти мінливі потреби своїх клієнтів. Цифрова трансформація, процес використання цифрових технологій для фундаментальної зміни того, як організації працюють і створюють цінність, стала критично важливим стратегічним імперативом для розвитку в усіх галузях суспільного життя. Застосовуючи цифрові технології, такі як хмарні обчислення, аналітика великих даних, штучний інтелект та Інтернет речей, організації можуть покращити свою операційну ефективність, покращити взаємодію з клієнтами та створити нові джерела доходу. Однак цифрова трансформація стосується не лише технологій. Це також передбачає переосмислення бізнес-процесів, побудови нових організаційних структур і формування корпоративної культури для адаптації до епохи цифрових технологій.

Цифрова трансформація стосується процесу використання цифрових технологій, щоб фундаментально змінити те, як саме організації працюють і надають цінність своїм клієнтам. Метою цифрової трансформації є підвищення операційної ефективності, покращення взаємодії з клієнтами та створення нових джерел доходу у бізнесі та покращення рівня надання державних послуг громадянам.

Цифрова трансформація — це процес використання цифрових технологій для фундаментальної зміни того, як бізнес та органи влади працюють та

взаємодіють зі своїми клієнтами [2]. Це передбачає інтеграцію цифрових технологій у всі сфери діяльності організації, від операцій і управління ланцюгом постачання до обслуговування клієнтів, маркетингу.

Наразі в Україні немає законодавства, яке б визначало поняття "цифрова трансформація" безпосередньо. Однак, існують законодавчі акти, які вказують на те, що українська держава визнає важливість цифрової трансформації та розвитку цифрової економіки.

Зокрема, Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства в Україні на 2018-2020 роки, затверджена Указом Президента України від 23.01.2018 № 19/2018, визначає цифрову трансформацію як "процес застосування цифрових технологій у всіх сферах суспільного життя з метою підвищення якості надання послуг та розвитку економіки".

Також, Закон України "Про цифрові права" визначає, що цифрові права - це права людини у цифровому середовищі, яке включає в себе цифрову трансформацію суспільства.

До законодавчих актів, які сприяють розвитку цифрової трансформації, належать також:

- Закон України "Про електронні довірчі послуги"
- Закон України "Про електронні комунікації"
- Закон України "Про захист персональних даних"
- Закон України "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки"

Ці законодавчі акти визначають різні аспекти цифрової трансформації, такі як електронна ідентифікація, захист персональних даних, електронна комунікація тощо, що є важливими для розвитку цифрової економіки та підвищення конкурентоспроможності України в світі.

Для детальнішого аналізу поняття "цифрова трансформація" в Україні, ми звернулись до досліджень відомих українських науковців.

Шульга О. визначає цифрову трансформацію як процес створення та застосування цифрових технологій у бізнесі та суспільстві з метою забезпечення високої ефективності діяльності, якості продукту та задоволення клієнта [1].

Бабенко О. розуміє цифрову трансформацію як процес перетворення економіки та суспільства за допомогою інформаційних технологій, що викликає значні зміни в економічних моделях, бізнес-процесах та поведінці споживачів [1].

Морозова Л. тлумачить цифрову трансформацію як новий етап розвитку економіки, що включає в себе зміну економічних моделей, перехід до цифрової індустрії та створення нових бізнес-моделей на основі цифрових технологій. [1]

Полковникова О. характеризує цифрову трансформацію як процес зміни технологічного середовища, що викликає зміни в бізнес-моделях та способах взаємодії з клієнтами, забезпечує високу ефективність діяльності та створення нових можливостей для розвитку [1].

Отже, відомі українські науковці визначають цифрову трансформацію як процес зміни технологічного середовища.

Цифрова трансформація у публічному управлінні — це процес використання цифрових технологій і інструментів для покращення ефективності, ефективності та якості публічних послуг та процесів управління в державному секторі [2]. Цифрова трансформація включає в себе використання різних інформаційних технологій та інструментів, таких як хмарні технології, штучний інтелект, аналітика даних, блокчейн, Інтернет речей та інше.

В Україні поняття "цифрова трансформація у системі публічного управління" розглядається у декількох законодавчих актах.

Одним з найважливіших законів в цій сфері є Закон України "Про електронні довірчі послуги" від 22.05.2020 №540-ІХ. Цей закон визначає правову базу для використання електронних довірчих послуг в державному управлінні, включаючи такі аспекти, як електронна ідентифікація, електронний підпис та електронна доставка документів.

Іншим важливим законом є Закон України "Про захист персональних даних" від 01.06.2010 №2297-VI. Цей закон встановлює правила збору, зберігання та обробки персональних даних в державному управлінні та відповідальність за їх порушення.

Крім того, український законодавчий акт "Про публічні закупівлі" від 25.12.2015 №922-VIII містить положення про використання електронних засобів для проведення процедур закупівель, що дозволяє знизити корупційний ризик та забезпечити більшу ефективність державних закупівель.

Також важливим законом є Закон України "Про електронне урядування" від 24.09.2019 №101-IX, який визначає основні принципи та напрямки розвитку електронного урядування в Україні, включаючи такі аспекти, як електронна демократія, електронне звітування та електронні сервіси для громадян.

Отже, законодавчі акти в Україні визначають різні аспекти цифрової трансформації у системі публічного управління.

Одним з відомих українських науковців, який досліджує питання цифрової трансформації у системі публічного управління, є Михайло Шеремета. У своїх працях він визначає цифрову трансформацію як процес зміни організаційних, управлінських та культурних засад діяльності державного апарату та інших суб'єктів публічного управління з використанням цифрових технологій.

За словами Шеремети, цифрова трансформація у системі публічного управління полягає в запровадженні нових електронних сервісів та інструментів, які сприяють поліпшенню якості та ефективності діяльності державних органів, забезпеченню прозорості та відкритості процесів прийняття рішень, а також підвищенню рівня взаємодії між державними органами та громадянами. [1]

Цифрова трансформація передбачає використання таких технологій, як хмарні обчислення, аналітика великих даних, штучний інтелект, Інтернет речей (IoT) і мобільні технології. Ці технології можуть дозволити підприємствам оптимізувати свою діяльність, оптимізувати ланцюжки поставок і покращити

залучення клієнтів.

Однак цифрова трансформація — це не лише впровадження нових технологій. Це також передбачає переосмислення бізнес-процесів, організаційних структур і корпоративної культури для адаптації до епохи цифрових технологій. Це може включати впровадження нових способів роботи, заохочення співпраці між різними відділами та розвиток культури інновацій та експериментів.

Метою цифрової трансформації є покращення ефективності та конкурентоспроможності бізнесу шляхом використання цифрових технологій для створення нових бізнес-моделей, продуктів і послуг, а також досвіду клієнтів. Використовуючи цифрові технології, такі як хмарні обчислення, аналітика даних, штучний інтелект та Інтернет речей (ІоТ), організації можуть автоматизувати процеси, підвищити ефективність і приймати рішення на основі даних.

Є багато різних аспектів цифрової трансформації, але деякі з найважливіших включають:

1. Автоматизація процесів

Одна з ключових переваг цифрових технологій полягає в тому, що вони можуть автоматизувати багато повторюваних і трудомістких процесів[1]. Автоматизуючи такі процеси, як введення даних, обробка рахунків-фактур і взаємодія з клієнтами, організації можуть звільнити ресурси та зосередитися на більш цінних видах діяльності.

2. Аналітика даних

Іншим ключовим аспектом цифрової трансформації є використання аналітики даних для отримання інформації про поведінку клієнтів, ринкові тенденції та операційну ефективність[1]. Збираючи та аналізуючи дані з різних джерел, організації можуть приймати більш обґрунтовані рішення та визначати нові можливості для зростання.

3. Хмарні обчислення

Хмарні обчислення дозволяють організаціям отримувати доступ до

обчислювальних ресурсів і програмних програм через Інтернет без необхідності використання локального обладнання чи інфраструктури[1]. Це може допомогти організаціям легше масштабувати свою діяльність і зменшити витрати, пов'язані з підтримкою та оновленням обладнання.

4. Мобільні технології

Такі мобільні пристрої, як смартфони та планшети, стають все більш важливими для бізнесу, оскільки вони дозволяють клієнтам і співробітникам отримувати доступ до інформації та послуг у дорозі[1]. Розробляючи мобільні програми та адаптивні веб-сайти, організації можуть покращити залучення клієнтів і продуктивність праці.

5. Штучний інтелект

Технології штучного інтелекту (ШІ), такі як машинне навчання та обробка природної мови, стають все більш досконалими та широко доступними[1]. Організації можуть використовувати штучний інтелект для автоматизації завдань, робити точніші прогнози та надавати клієнтам персоналізований досвід.

Однак цифрова трансформація стосується не лише технологій. Це також вимагає культурних змін, у яких організації сприймають інновації, експерименти та постійне навчання. Цифрова трансформація передбачає надання співробітникам можливості працювати по-новому та виховання культури співпраці та гнучкості.

Загалом, цифрова трансформація – це складний і постійний процес, який вимагає ретельного планування, виконання та постійної адаптації. Проте потенційні переваги цифрової трансформації є значними, включаючи покращення взаємодії з клієнтами, підвищення ефективності та продуктивності, а також можливість залишатися конкурентоспроможними в цифровому середовищі, що швидко розвивається.

Концепція цифрової трансформації сягає своїм корінням у розвиток цифрових технологій і зростання Інтернету. Історію цифрової трансформації

можна віднести до початку 1970-х років, коли була розроблена перша комерційна система електронної пошти. Це ознаменувало початок цифрової ери, оскільки воно вперше дозволило людям спілкуватися та обмінюватися інформацією в електронному вигляді.

У 1980-х і 1990-х роках розвиток персональних комп'ютерів та Інтернету почав прискорюватися, що призвело до створення нових бізнес-моделей і галузей [13]. У цей період спостерігався розвиток електронної комерції, онлайн-банкінгу та інших цифрових послуг, які змінили спосіб взаємодії людей з компаніями та один з одним.

На початку 2000-х років з'явилися технології Web 2.0, такі як соціальні медіа, блоги та вікі, що сприяло більшій співпраці та створюваному користувачами контенту [13]. У цей період також спостерігався розвиток хмарних обчислень, які дозволили підприємствам отримувати доступ до обчислювальних ресурсів і програмного забезпечення через Інтернет, замість того, щоб підтримувати власне обладнання та інфраструктуру.

Поява мобільних пристроїв, таких як смартфони та планшети, наприкінці 2000-х і на початку 2010-х років ознаменувала ще одну важливу віху в історії цифрової трансформації [13]. Ці пристрої дозволили людям отримувати доступ до інформації та послуг у дорозі, а компанії почали розробляти мобільні додатки та адаптивні веб-сайти для взаємодії з клієнтами на цих платформах.

В останні роки розвиток таких технологій, як хмарні обчислення, аналітика великих даних і штучний інтелект, прискорив темпи цифрової трансформації. Ці технології дозволили компаніям автоматизувати процеси, отримати уявлення про поведінку клієнтів і приймати більш обґрунтовані рішення на основі даних.

Індустрія 3.0 - це третій етап розвитку промисловості, що почався з появою автоматизованої виробничої лінії в кінці 18 століття і тривав до середини 20 століття [10].

Головною особливістю Індустрії 3.0 є використання електроніки та

автоматики в виробництві. З'явилися перші промислові роботи, численні автоматизовані системи контролю та управління виробництвом, що значно підвищили продуктивність промислових підприємств.

Індустрія 3.0 була першим кроком у напрямку використання електроніки та комп'ютерної техніки в промисловості, що знаменувало собою перехід до наступної ери - Індустрії 4.0 [10].

Індустрія 4.0 - це четвертий етап розвитку промисловості, що почався в 2010 році і відображає впровадження нових технологій в виробництво, таких як Інтернет речей, штучний інтелект, аналітика даних, хмарні технології, блокчейн, кіберфізичні системи та інші.

Індустрія 4.0 передбачає створення "розумних" фабрик, де системи автоматизації та керування будуть здатні взаємодіяти між собою та з контролюючими системами. Розумна виробнича лінія здатна адаптуватися до змін у виробничому процесі та підтримувати оптимальний рівень ефективності.

Індустрія 4.0 є перехідним етапом до "індустрії майбутнього", яка буде базуватися на розширенні можливостей штучного інтелекту, розробці "розумних" матеріалів та біомедичних технологій.

Сьогодні цифрова трансформація є критично важливим процесом для компаній будь-якого розміру та галузей. Пандемія COVID-19 підкреслила важливість цифрових технологій для віддаленої роботи, онлайн-освіти та телемедицини, серед інших застосувань. Оскільки темпи технологічних змін продовжують прискорюватися, цифрова трансформація залишатиметься ключовим рушієм інновацій і конкурентоспроможності в найближчі роки. Незважаючи на те, що технології та інструменти, які сприяють цифровій трансформації, продовжують розвиватися, фундаментальна мета залишається незмінною: використовувати цифрові технології для зміни того, як бізнес працює та взаємодіє зі своїми клієнтами.

Цифрова трансформація стає все більш важливою для компаній у всіх

галузях, оскільки клієнти очікують більш персоналізованого та зручного досвіду, а конкуренція продовжує загострюватися. Організації, які здатні успішно пройти цифрову трансформацію, можуть отримати значну конкурентну перевагу, використовуючи нові технології та знання для створення більшої цінності для своїх клієнтів і зацікавлених сторін.

По суті, цифрова трансформація передбачає використання цифрових технологій, щоб фундаментально змінити те, як бізнес працює, взаємодіє з клієнтами та створює цінності. Застосовуючи цифрові технології та нові способи роботи, організації можуть покращити свою конкурентоспроможність, гнучкість і здатність до інновацій у цифровому середовищі, що швидко розвивається.

Розвиток цифрової трансформації мав як позитивні, так і негативні наслідки та докорінно змінив те, як багато компаній працюють і взаємодіють зі своїми клієнтами. Оскільки цифрові технології продовжують розвиватися, цілком ймовірно, що наслідки цифрової трансформації продовжуватимуть формувати бізнес-ландшафт протягом наступних років.

Розвиток цифрової трансформації мав значний вплив на багато аспектів суспільства, включаючи бізнес, освіту, охорону здоров'я та уряд. Деякі з ключових наслідків цифрової трансформації включають:

1. Підвищення ефективності та продуктивності

Цифрова трансформація дозволила організаціям автоматизувати процеси та підвищити ефективність, що призвело до швидшої та оптимізованої роботи. Це призвело до економії коштів і підвищення продуктивності багатьох підприємств.

2. Покращений досвід роботи з клієнтами

Цифрові технології дозволили компаніям створювати більш персоналізовані та привабливі умови для своїх клієнтів, наприклад, за допомогою соціальних мереж, мобільних програм і чат-ботів. Це призвело до підвищення рівня задоволеності та лояльності клієнтів.

3. Руїнування традиційних бізнес-моделей

Розвиток цифрових технологій порушив багато традиційних бізнес-моделей і галузей, що призвело до появи нових гравців і бізнес-моделей. Це створило нові можливості для інновацій і зростання, але також призвело до втрати робочих місць і консолідації ринку в деяких випадках.

4. Розширення збору й аналізу даних

Цифрові технології дозволили організаціям збирати й аналізувати величезні обсяги даних про своїх клієнтів і діяльність, що дає змогу краще розуміти та приймати більш обґрунтовані рішення.

5. Покращений зв'язок і співпраця

Цифрові технології забезпечили більший зв'язок і співпрацю між організаціями, що призвело до ефективнішого та ефективнішого спілкування та співпраці.

6. Ризики кібербезпеки

Збільшення використання цифрових технологій також створило нові ризики кібербезпеки, оскільки організації більш вразливі до кібератак і витоку даних.

Загалом розвиток цифрової трансформації мав як позитивні, так і негативні наслідки та докорінно змінив те, як багато компаній працюють і взаємодіють зі своїми клієнтами. Оскільки цифрові технології продовжують розвиватися, цілком ймовірно, що наслідки цифрової трансформації продовжуватимуть формувати бізнес-ландшафт протягом наступних років.

1.2 Роль цифрової трансформації у публічному управлінні

Цифрова трансформація революціонізувала різні аспекти суспільства, включно з державним управлінням.

Цифрова трансформація державного управління забезпечує швидкий доступ до інформації та зменшення бюрократичних процесів, підвищує рівень взаємодії між державою та громадянами, забезпечує більш ефективне

використання ресурсів та допомагає вирішувати проблеми швидко та ефективно.

Цифрова трансформація державного управління може також допомогти в боротьбі з корупцією та іншими злочинними діями. Застосування новітніх технологій може допомогти зменшити рівень корупції та покращити прозорість діяльності державних органів.

Державне управління охоплює широкий спектр діяльності, включаючи складання бюджету, планування, розробку політики, впровадження програм, регулювання та оцінку. Державні адміністратори несуть відповідальність за забезпечення того, щоб державні ресурси розподілялися ефективно та результативно, а урядові політики та програми відповідали потребам і пріоритетам громадян.

Державне управління відіграє вирішальну роль у демократичних суспільствах, оскільки воно дозволяє урядам надавати послуги та програми, які сприяють суспільному добробуту та вирішують суспільні проблеми. Це також передбачає регулювання громадської діяльності для забезпечення громадської безпеки та охорони навколишнього середовища. Ефективне державне управління вимагає кваліфікованих і обізнаних державних службовців, які віддані служінню суспільним інтересам і сприяють прозорості, підзвітності та доброчесності в уряді.

Державне управління - це система, що включає у себе усі державні органи, які відповідають за забезпечення функціонування держави та виконання завдань державної політики. Державне управління пов'язане з управлінням державними ресурсами та забезпеченням функціонування державних органів.

Публічне управління - це процес, за допомогою якого громадські організації, неурядові організації, експерти та інші зацікавлені сторони беруть участь у процесах прийняття рішень та впливають на діяльність державних органів та інших установ. Публічне управління пов'язане зі здійсненням громадського контролю за діяльністю державних органів та забезпеченням участі

громадян у прийнятті рішень, які стосуються їх життя.

Отже, державне управління - це система, що включає державні органи, які відповідають за забезпечення функціонування держави, а публічне управління - це процес, що включає участь громадських організацій, експертів та інших зацікавлених сторін у прийнятті рішень та контролі за діяльністю державних органів.

Таблиця 1.1 – Основні характеристики публічного управління

Характеристика	Опис
Мета	Забезпечити ефективне та результативне надання громадських благ і послуг громадянам, а також сприяти прозорості, підзвітності та чуйності
Діяльність	Формування та реалізація політики, управління ресурсами, надання послуг, регулятивна та правозастосовна діяльність, залучення та участь громадян
Сфера застосування	Охоплює широкий спектр соціальних та економічних питань, таких як освіта, охорона здоров'я, транспорт і захист навколишнього середовища
Відповідальність	Державні адміністратори підзвітні обраним посадовим особам, громадянам та іншим зацікавленим сторонам
Правова база	Публічне управління функціонує в рамках законодавчої бази, яка встановлює ролі та обов'язки урядовців та установ
Бюджет і фінанси	Публічне управління фінансується за рахунок податків та інших джерел державних надходжень і має ефективно управляти обмеженими фінансовими ресурсами
Етика та професіоналізм	Очікується, що державні адміністратори будуть дотримуватись високих етичних стандартів і діяти професійно
Виклики	Публічне управління може бути складним і непростим, оскільки вимагає збалансування конкуруючих інтересів і пріоритетів, управління обмеженими ресурсами та забезпечення підзвітності та прозорості процесів прийняття рішень

Суспільний інтерес	Публічне управління зосереджено на сприянні суспільним інтересам, що передбачає служіння потребам та інтересам громадян і сприяння загальному благу.
Верховенство права	Публічне управління функціонує в рамках законів, правил і процедур, які регулюють діяльність уряду та прийняття рішень.
Прозорість	Очікується, що державне управління буде прозорим, а дії уряду та процеси прийняття рішень будуть відкритими та доступними для громадян.
Відповідальність	Публічне управління підзвітне громадянам, а державні службовці та установи несуть відповідальність за свої дії та рішення.
Ефективність	Публічне управління прагне надавати державні послуги та програми економічно ефективним способом, максимально використовуючи доступні ресурси.
Власний капітал	Публічне управління має на меті сприяти справедливості та чесності в наданні державних послуг, забезпечуючи всім громадянам рівний доступ до державних програм і ресурсів.
Чуйність	Очікується, що державна адміністрація буде чуйно реагувати на потреби та занепокоєння громадян, а державні службовці та установи вживатимуть оперативних заходів для вирішення суспільних проблем і викликів.

Джерело: сформовано автором на основі[8]

Цифрова трансформація в публічному управлінні означає використання цифрових технологій та інструментів для трансформації способів роботи урядів, взаємодії з громадянами та надання послуг. Запровадження цифрової трансформації в публічному управлінні стає дедалі важливішим, оскільки громадяни звикли очікувати більш ефективних і ефективних послуг від своїх урядів, а уряди стикаються з проблемою надання цих послуг з обмеженими ресурсами.

Деякі способи впливу цифрової трансформації на публічне управління включають:

1. Послуги електронного уряду

Уряди все частіше пропонують послуги електронного уряду, такі як онлайн-портали для сплати податків, продовження ліцензій і доступу до державних документів. Ці послуги дозволяють громадянам легше та зручніше взаємодіяти з урядом.

2. Цифрова комунікація

Уряди використовують цифрові комунікаційні канали, такі як соціальні мережі, електронна пошта та мобільні програми, щоб взаємодіяти з громадянами та надавати інформацію та оновлення.

3. Відкриті дані

Уряди надають громадянам доступ до даних у більш доступному та зручному форматі, що дозволяє громадянам аналізувати та використовувати дані для прийняття рішень.

4. Автоматизація та штучний інтелект

Уряди використовують автоматизацію та штучний інтелект, щоб оптимізувати процеси та зменшити адміністративне навантаження. Наприклад, чат-боти можна використовувати для відповідей на звичайні запити громадян, звільняючи час співробітників для більш складних завдань.

5. Розумні міста

Уряди впроваджують технології розумних міст, щоб покращити якість життя громадян, використовуючи дані та датчики для керування трафіком, зменшення споживання енергії та підвищення громадської безпеки.

6. Кібербезпека

Уряди інвестують у заходи кібербезпеки для захисту даних громадян і запобігання кібератакам.

Загалом, цифрова трансформація державного управління має потенціал для

підвищення ефективності, результативності та оперативності державних послуг. Однак важливо забезпечити, щоб впровадження цифрових технологій було всеосяжним і справедливим, а також щоб громадяни мали доступ до необхідних навичок та інфраструктури, щоб скористатися цими послугами. Основні моменти впливу цифрової трансформації в державному управлінні наведені в таблиці нижче.

Таблиця 1.2 - Роль цифрової трансформації в публічному управлінні

Роль цифрової трансформації в державному управлінні	Опис	Приклад застосування
Послуги електронного уряду	Використання цифрових технологій, щоб дозволити громадянам легше та зручніше взаємодіяти з урядом, як-от онлайн-портали для сплати податків, продовження ліцензій та доступу до державних архівів.	Впровадження централізованої онлайн-платформи для громадян, щоб отримати доступ і подати заявку на різні державні послуги, включаючи заяви на отримання паспортів і віз, водійські права та дозволи на ведення бізнесу.
Цифровий зв'язок	Використання цифрових каналів зв'язку, таких як соціальні мережі, електронна пошта та мобільні програми, для взаємодії з громадянами та надання інформації та оновлень.	Запуск кампанії в соціальних мережах для підвищення обізнаності та участі громадськості в урядових ініціативах, політиках і програмах, наприклад кампанії для заохочення людей до вакцинації проти COVID-19.
Відкриті дані	Практика надання урядових даних доступним для громадян у більш доступному та зручному форматі, що дозволяє громадянам аналізувати та використовувати дані для	Створення порталу відкритих даних, який надає громадянам доступ до державних даних з різних тем, таких як рівень злочинності, якість навколишнього середовища та державні витрати.

	прийняття рішень.	
Автоматизація та ІІІ	Використання автоматизації та штучного інтелекту для оптимізації процесів і зменшення адміністративного тягаря, наприклад використання чат-ботів для відповідей на типові запити громадян.	Впровадження чат-ботів і автоматизованих систем для обробки звичайних звернень і запитів громадян, таких як обробка заявок на державні пільги, планування зустрічей і надання інформації про державні послуги.
Розумні міста	Запровадження технологій розумного міста для покращення якості життя громадян, наприклад, використання даних і датчиків для керування трафіком, зменшення споживання енергії та підвищення громадської безпеки.	Розгортання інтелектуальних систем керування дорожнім рухом, які використовують дані в реальному часі для оптимізації транспортного потоку та зменшення заторів, або використання датчиків і аналітики для моніторингу якості повітря та покращення здоров'я населення.
Кібербезпека	Інвестиції в заходи кібербезпеки для захисту даних громадян і запобігання кібератакам.	Впровадження суворих протоколів і стандартів кібербезпеки для захисту конфіденційних даних громадян, таких як особиста, медична та фінансова інформація, а також створення надійного плану реагування на інциденти для швидкого усунення будь-яких порушень безпеки.

Джерело: сформовано автором на основі[8]

Це лише кілька прикладів того, як цифрова трансформація впливає на публічне управління, і існує багато інших способів, за допомогою яких уряди

використовують цифрові технології для покращення надання послуг, залучення громадян і прийняття рішень на основі даних.

1.3 Принципи впровадження цифрової трансформації в управлінні громад

Україна є державою з децентралізованою формою управління, де важливу роль відіграють адміністративні громади. Адміністративна громада - це територіальна одиниця з самостійним статусом, яка складається з одного або декількох населених пунктів (сіл, міст, селищ), що мають спільний бюджет, адміністрацію та органи місцевого самоврядування.

Громада - це група людей, які мешкають разом у певній територіальній одиниці і мають загальні інтереси та потреби. Громада може бути представлена як місцевість, місто, село, або будь-яка інша територіальна одиниця, де живуть люди. У ширшому значенні, громада може включати різні групи індивідів, такі як бізнес-спільноти, активісти, благодійні організації, волонтерські групи тощо. Громада є важливим суб'єктом для публічного управління, оскільки вона є основним споживачем та користувачем різних послуг та ресурсів, які забезпечує держава.

У 2014 році в Україні була проведена реформа територіального устрою, в рамках якої відбулася консолідація громад до більш великих адміністративних одиниць - об'єднаних територіальних громад (ОТГ). ОТГ - це територіальна громада, що складається з одного або кількох населених пунктів, які об'єднані в єдину територію для вирішення спільних питань і потреб громади.

ОТГ є важливим елементом реформування децентралізації в Україні. Зокрема, вони отримали децентралізовані функції з боку держави, що дозволяє їм займатися самоврядуванням і забезпечувати свій розвиток. Крім того, ОТГ можуть отримувати додаткові фінансові ресурси з різних джерел, включаючи з

державного бюджету та інвестиційних проектів.

У кожній ОТГ є своя влада - обрані народні депутати та голова громади, які займаються прийняттям рішень і вирішенням питань, що стосуються розвитку громади. Таким чином, ОТГ стали важливим інструментом забезпечення публічного управління на місцевому рівні в Україні.

В Україні з 2015 року розпочалася реформа децентралізації влади, яка передбачала об'єднання дрібних громад в більші та створення територіальних громад з певними повноваженнями у сфері місцевого самоврядування та фінансів. Зараз в Україні існує більше 1400 адміністративних громад.

Адміністративні громади в Україні мають широкі повноваження у сфері місцевого самоврядування, зокрема: [17]

- Розроблення та затвердження місцевих бюджетів, управління місцевими фінансами та здійснення контролю за їх виконанням.
- Розвиток інфраструктури, забезпечення місцевих послуг та програм, включаючи охорону здоров'я, освіту, культуру та соціальний захист.
- Виконання адміністративних процедур, зокрема земельних, будівельних та інших дозвільних процедур.
- Управління комунальним майном, зокрема дорогами, водопровідними та каналізаційними системами, електромережами та іншими комунальними об'єктами.

Впровадження цифрової трансформації в управлінні громадами передбачає дотримання певних принципів, щоб забезпечити ефективність та успішність цього процесу. Основними принципами впровадження цифрової трансформації в управлінні громадами є: [17]

1. Орієнтованість на користувача.
2. Інтеграція.
3. Цілісність.
4. Інноваційність.

5. Прозорість.

Принцип орієнтований на користувача є одним з ключових при впровадженні цифрової трансформації в управлінні громадою. Цей принцип передбачає, що в процесі розробки та впровадження цифрових рішень необхідно враховувати потреби та очікування громадян.

Конкретно в контексті управління громадою цей принцип може мати наступні прояви: [17]

1. Визначення потреб громади.

При розробці цифрових рішень необхідно вивчити потреби та очікування громадян, провести опитування, анкетування та інші форми збору даних, щоб врахувати їх у процесі розробки та впровадження рішень.

2. Доступність та зручність.

Цифрові рішення мають бути доступні та зручні для використання громадянами. Наприклад, вони повинні бути простими у використанні, мати зрозумілий інтерфейс та відповідати вимогам доступності для людей з обмеженими можливостями.

3. Взаємодія з громадою.

Цифрові рішення можуть допомогти покращити взаємодію між владою та громадою. Наприклад, через цифрові платформи можна проводити громадські обговорення, збирати пропозиції та відгуки громадян, що дозволить владі більш точно враховувати потреби громади при прийнятті рішень.

4. Відкритість та прозорість.

Цифрові рішення можуть сприяти підвищенню відкритості та прозорості в управлінні громадою, наприклад, шляхом публікації відкритих даних про діяльність влади та стан виконання рішень.

Принцип інтеграції при впровадженні цифрової трансформації в управлінні громадою передбачає створення єдиного інформаційного простору, який об'єднує різноманітні електронні сервіси та системи, що використовуються в управлінні

громадою. Інтеграція дозволяє забезпечити зручний доступ до необхідної інформації для користувачів, зменшити кількість повторних запитів та спростити процеси оформлення документів.

Для успішної реалізації принципу інтеграції необхідно забезпечити взаємодію між різними підрозділами та системами управління, створити єдину базу даних, яка містить інформацію про всі процеси та події, що відбуваються в громаді, та розробити механізми обміну даними між системами. Також важливо враховувати вимоги до захисту персональних даних та інформації, яку обробляється в рамках інформаційного простору громади.

Застосування принципу інтеграції дозволить покращити якість та ефективність надання електронних послуг для мешканців громади, забезпечити їхню доступність та зручність, а також зменшити витрати на управління та обслуговування інформаційних систем.

Принцип цілісності в контексті впровадження цифрової трансформації в управлінні громадою передбачає створення інтегрованої системи, яка охоплює всі аспекти роботи органів місцевого самоврядування. Це означає, що при впровадженні цифрових технологій необхідно враховувати всі етапи процесу, починаючи від збору та аналізу даних до реалізації конкретних заходів.

Принцип цілісності передбачає також створення єдиного інформаційного простору для забезпечення взаємодії між різними підрозділами органів місцевого самоврядування та забезпечення доступу до необхідної інформації. Це дозволяє підвищити ефективність роботи органів місцевого самоврядування, зменшити час на прийняття рішень та забезпечити більш точний аналіз та прогнозування результатів впровадження різних проектів.

Принцип інноваційності є одним із ключових при впровадженні цифрової трансформації в управлінні громадою. Він передбачає застосування нових технологій та підходів, що дозволяють покращити якість та ефективність надання послуг громадянам та підвищити рівень їх задоволеності.

Реалізація цього принципу передбачає використання сучасних технологій та інструментів, таких як штучний інтелект, блокчейн, Інтернет речей та інші, що дозволяють збирати, аналізувати та обробляти великі обсяги даних, автоматизувати процеси та забезпечити взаємодію між різними структурами та системами управління.

Застосування інноваційних підходів у впровадженні цифрової трансформації дозволяє створювати нові можливості для громадян, забезпечувати більш точне та оперативне прийняття рішень та покращувати рівень ефективності управління громадою в цілому.

Принцип Прозорості є одним з ключових принципів впровадження цифрової трансформації в управлінні громадою. Цей принцип передбачає, що інформація та процеси управління повинні бути доступні та зрозумілі для громадян та зацікавлених сторін.

В рамках впровадження цифрової трансформації, цей принцип передбачає: [17]

1. Доступність інформації - громадяни повинні мати можливість знайти потрібну інформацію про управління громадою та її діяльність в інтернеті та на офіційних веб-сайтах.

2. Публікація даних - громадські дані повинні бути оприлюднені в форматі, який легко зрозуміти та обробити, з метою забезпечення прозорості та доступності.

3. Забезпечення участі громадян - цифрова трансформація повинна забезпечувати можливість активної участі громадян у процесах управління громадою та забезпечення відкритості та прозорості у прийнятті рішень.

4. Контроль за діяльністю - громадяни повинні мати можливість контролювати діяльність органів влади та їхніх представників, включаючи моніторинг та аналіз публічних даних.

Впровадження цифрової трансформації в управлінні громадою є важливим

кроком для покращення якості життя громадян та забезпечення ефективного функціонування місцевого самоврядування. Принципи орієнтованості на користувача, інтеграції, цілісності, інноваційності та прозорості є ключовими в процесі впровадження цифрових технологій в управління громадою. Забезпечення доступності та зручності використання цифрових сервісів для громадян та підвищення рівня їх задоволення є головними перевагами впровадження цифрової трансформації в управлінні громадою. Крім того, це дозволяє зменшити корупцію та підвищити рівень взаємодії між владою та громадянами. Однак важливо пам'ятати, що успіх впровадження цифрових технологій залежить від ефективного управління процесом, залучення висококваліфікованих фахівців, а також відповідного фінансування проєктів.

Отже, під час аналізу теоретичного матеріалу, ми дійшли наступних висновків.

Цифрова трансформація - це процес використання цифрових технологій для зміни бізнес-моделей, процесів та стратегій компаній з метою підвищення їх ефективності та конкурентоспроможності.

Державне управління - це система управління державою, що включає в себе структури та механізми державної влади, які забезпечують функціонування держави та реалізацію її політики.

Основні завдання державного управління полягають у забезпеченні реалізації державної політики, підтримці стабільності та безпеки держави, забезпеченні здійснення прав та свобод громадян, підвищенні ефективності та якості надання державних послуг, забезпеченні економічного та соціального розвитку держави та ін.

Публічне управління - це процес, за допомогою якого громадські організації, неурядові організації, експерти та інші зацікавлені сторони беруть участь у процесах прийняття рішень та впливають на діяльність державних органів та інших установ. Публічне управління пов'язане зі здійсненням

громадського контролю за діяльністю державних органів та забезпеченням участі громадян у прийнятті рішень, які стосуються їх життя.

У контексті цифрової трансформації, публічне управління може використовувати різні цифрові технології та інструменти для поліпшення якості та ефективності своєї роботи. Використання цифрових технологій може підвищити швидкість та якість прийняття рішень, полегшити процес взаємодії з громадянами та забезпечити більш відкритий та прозорий доступ до даних та інформації та підвищити ефективність використання ресурсів.

Цифрова трансформація в управлінні громадою може приймати різні форми, наприклад онлайн-портали та додатки для залучення громадян і спілкування, цифрові системи ведення записів і документообігу, а також системи цифрових платежів і рахунків. Використовуючи ці технології, менеджери громади можуть оптимізувати свою діяльність, зменшити адміністративний тягар і краще реагувати на потреби громадян.

Крім того, цифрова трансформація також може сприяти розвитку нових та інноваційних послуг, таких як ініціативи розумного міста, які використовують дані та технології для покращення якості життя в громадах. Цифрова трансформація також може сприяти співпраці та партнерству між різними зацікавленими сторонами громади, включаючи державні установи, підприємства та громадські організації.

Загалом, цифрова трансформація в управлінні громадою має потенціал революціонізувати спосіб роботи громад та взаємодії з їхніми мешканцями, що призведе до більш ефективних, результативних послуг.

РОЗДІЛ 2

ВІТЧИЗНЯНА ТА ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАД

2.1 Характеристика та особливості цифрової трансформації в управлінні громадськими справами Ірпінської міської ради та Шевченківської сільської ради Миколаївської області

Міська рада - це обрана представницька організація, яка займається управлінням міським господарством та соціально-економічним розвитком міста. Міська рада складається з обраного народом міського голови та депутатів міської ради, які обираються на виборах на певний термін у залежності від законодавства країни. Завдання міської ради полягає у забезпеченні розвитку міста та задоволенні потреб громади, зокрема, в сфері благоустрою, економіки, освіти, охорони здоров'я та безпеки. Вона також забезпечує взаємодію між містом та іншими рівними чи вищими рівнями влади, в тому числі з державними органами та органами місцевого самоврядування.

Таблиця 2.1 – Законодавство, що регулює діяльність міських та сільських рад в Україні

Законодавство	Опис
Конституція України	Визначає принципи місцевого самоврядування, роль місцевих рад, розподіл повноважень між місцевою та центральною владою.
Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні"	Регулює систему місцевого самоврядування, визначає повноваження та компетенцію місцевих рад, роль міського голови, принципи громадської участі, фінансування місцевої влади.
Закон України "Про місцеві державні адміністрації"	Регулює діяльність обласних державних адміністрацій та їх взаємодію з органами місцевого самоврядування.
Закон України "Про	Регулює містобудівну діяльність та забудову,

містобудування"	встановлює правила землекористування, визначає порядок затвердження містобудівної документації.
Закон України "Про участь громадськості у прийнятті рішень з питань місцевого самоврядування"	Визначає принципи та порядок участі громадськості в процесі прийняття рішень місцевими органами влади.
Закон України "Про статус столиці України – міста Києва"	Регулює особливий статус столиці міста Києва та розподіл повноважень між міською радою та центральною владою.
Закон України "Про добровільне об'єднання територіальних громад"	Регулює порядок добровільного об'єднання територіальних громад, визначає критерії їх утворення, встановлює права та обов'язки новоутворених громад.
Закон України "Про місцевий референдум"	Регламентує організацію та проведення місцевих референдумів, визначає умови і порядок їх проведення, встановлює правила підрахунку голосів.

Джерело: складено автором

Загалом законодавча база, що регулює діяльність міських і сільських рад в Україні, базується на засадах місцевого самоврядування, громадської участі та децентралізації. Ці закони визначають повноваження та компетенцію місцевих органів влади, встановлюють процедури прийняття рішень та участі громадськості, забезпечують ефективну взаємодію місцевої та центральної влади. Однак у реалізації цих законів все ще існують проблеми, такі як брак ресурсів, недостатня прозорість і вплив приватних інтересів.

Вибір громад Ірпінської міської ради та Шевченківської сільської ради Миколаївської області для аналізу є обґрунтованим з наступних причин.

По-перше, Ірпінська міська рада є представником міського самоврядування в Україні, що є важливим суб'єктом публічного управління та займається

розвитком міста та його території. Місто має значну кількість населення та розташоване недалеко від столиці, що робить його важливим центром регіону. Аналіз досвіду розвитку та впровадження цифрових технологій у Ірпіні може допомогти зрозуміти можливості та виклики для цифрової трансформації міських рад та інших місцевих органів влади в Україні.

По-друге, Шевченківська сільська рада знаходиться у Миколаївській області, яка є однією з регіонів України з найнижчим рівнем розвитку та економічної активності. Аналіз досвіду впровадження цифрових технологій у сільській раді може допомогти зрозуміти можливості та виклики для цифрової трансформації в маломірних громадах, що є важливим напрямом розвитку та забезпечення якості життя мешканців в сільській місцевості.

Отже, аналіз досвіду розвитку та впровадження цифрових технологій у Ірпіні та Шевченківській сільській раді може дати цінну інформацію для розуміння можливостей та викликів цифрової трансформації в місцевому самоврядуванні. Ірпінь являє собою велике місто з розвиненою інфраструктурою та активним громадським життям. У місті розгорнуто проекти, пов'язані з електронним урядуванням, які забезпечують доступ до електронних послуг для мешканців міста та зменшують адміністративні бар'єри. Ірпінь також є центром розвитку інноваційних технологій, і у місті діє технопарк, що сприяє розвитку ІТ-індустрії. Аналіз досвіду Ірпеня може надати корисну інформацію для інших міст, які прагнуть розвиватися в цифровому напрямку.

Шевченківська сільська рада є територіально віддаленим населеним пунктом Миколаївської області з населенням близько 3000 осіб. Але незважаючи на це, сільська рада реалізує проекти з використанням цифрових технологій. Один з них - це проект з інсталяції моніторингових камер в селі, що покращує безпеку місцевих жителів та допомагає контролювати ситуацію в селі.

Крім того, сільська рада активно використовує соціальні мережі для комунікації з мешканцями, що сприяє підвищенню рівня залученості громади до

прийняття рішень. Аналіз досвіду Шевченківської сільської ради може бути корисним для інших сільських рад, які також хочуть покращити свої процеси та послуги з використанням цифрових технологій.

Ірпінська територіальна громада на 1 січня 2021 року мала населення 66 313 осіб, з яких міське населення становило 60 084 осіб, а сільське населення - 6 229 осіб. Загальний приріст населення склав 4 094 осіб, проте негативний природний приріст відіграв свою роль, зменшившись на 299 осіб, тоді як міграційний приріст був позитивним і склав 3 795 осіб. Ірпінська територіальна громада складається з міста Ірпінь, сіл Михайлівка-Рубежівка та Забуччя, Козинців та Діброви. Загальна площа території громади складає 82,05 кв. км. Територія громади межує з Макарівською ОТГ на заході, Коцюбинською ОТГ та Гостомельською ОТГ на сході, Бучанською ОТГ та Бородянською ОТГ на півночі та Дмитрівською ОТГ на південному сході. [11]

Ірпінська міська рада

Ірпінська міська рада є органом місцевого самоврядування на рівні міста, що здійснює свої повноваження на території міста Ірпінь та прилеглих населених пунктах. Зокрема, міська рада приймає рішення щодо соціально-економічного розвитку міста, забезпечення благоустрою території, розвитку інфраструктури, культури, освіти, охорони здоров'я та безпеки громадян. Також, міська рада відповідає за збір та розподіл податків, забезпечення публічного порядку та безпеки міста, а також за організацію роботи міських підприємств та установ. У Ірпінській міській раді працюють обрані депутати, які здійснюють свої повноваження на безоплатній основі.

Ірпінська міська рада орієнтована на цивільний захист та управління надзвичайними ситуаціями в Україні. Діяльність громади зосереджена навколо забезпечення безпеки людей і громад під час надзвичайних ситуацій і катастроф.

Адміністративно-територіальний устрій

На офіційному сайті представлено інформацію про державну систему

місцевого самоврядування та поділ території на адміністративні одиниці.

Україна поділена на 24 регіони (області), які далі поділяються на 136 районів (районів). У кожному районі є кілька громад (громад), які відповідають за управління місцевими справами та надання громадських послуг жителям.

На офіційному сайті представлено детальну інформацію про останні реформи адміністративно-територіального устрою України, які були запроваджені у 2020 році. Ці реформи спрямовані на оптимізацію системи, підвищення ефективності місцевого самоврядування та покращення надання державних послуг громадянам. У рамках цих реформ кількість районів в Україні скоротили з 490 до 136, а кількість громад збільшили з 1468 до 1553. [11]

Також зазначено законодавчу базу, що регулює місцеве самоврядування в Україні, яка включає Конституцію України та Закон «Про місцеве самоврядування». Він підкреслює значну автономію, якою користуються органи місцевого самоврядування, які відповідають за низку державних послуг і функцій, включаючи освіту, охорону здоров'я, соціальні послуги та розвиток інфраструктури.

Статут територіальної громади міста Ірпінь

Статут визначає територію громади як місто Ірпінь та закріплює правовий статус громади як самоврядного утворення місцевого самоврядування. Громадою керує рада, яка обирається місцевими жителями і відповідає за прийняття рішень від імені громади. На раду також покладається контроль за роботою виконавчого органу громади, який очолює голова громади.

Статут окреслює обов'язки громади, які включають забезпечення добробуту місцевих мешканців, розвиток місцевої економіки та сприяння соціальній та культурній діяльності. Громада також відповідає за надання основних громадських послуг, таких як комунальні послуги та транспорт, а також за підтримання громадського порядку та безпеки.

Статут територіальної громади міста Ірпінь забезпечує важливу правову

базу для територіальної громади, встановлюючи її права та обов'язки як самоврядного суб'єкта та окреслюючи організаційну структуру та процеси прийняття рішень, які регулюють її діяльність.

Державні установи Ірпінської громади

До основних державних установ Ірпінської громади входять:

Міська рада - відповідає за прийняття рішень від імені громади та контроль за роботою виконавчого органу.

Виконавчий орган – відповідає за виконання рішень ради та керує поточними справами громади.

Управління соціального захисту – відповідає за надання соціальних послуг місцевим мешканцям, включаючи допомогу вразливим верствам населення, таким як люди похилого віку, інваліди та малозабезпечені сім'ї.

Департамент освіти - відповідає за нагляд за місцевими школами та сприяння освітнім можливостям для жителів громади.

Відділ культури, туризму та національностей - відповідає за сприяння місцевій культурній діяльності та туризму, підтримку збереження національних традицій та звичаїв.

Відділ економічного розвитку – відповідає за сприяння місцевому економічному зростанню та розвитку, залучення інвестицій та підтримку місцевого бізнесу.

Департамент житлово-комунального господарства - відповідає за надання та підтримку комунальних послуг та інфраструктури, включаючи послуги водопостачання, опалення та поводження з відходами.

На офіційному сайті міститься посилання на кожен з цих державних установ та їхні відповідні веб-сайти, де жителі громади можуть знайти більш детальну інформацію про їх діяльність та послуги.

Особливості цифрової трансформації в управлінні громадськими справами Ірпінської міської ради

Ірпінська міська рада впровадила низку цифрових рішень для підвищення прозорості та ефективності своєї діяльності. Ці рішення включають електронний документообіг, онлайн-інформаційні системи та веб-портали для публічного доступу до інформації.

Одним із прикладів цього є портал «Електронний Ірпінь», який надає онлайн-доступ до широкого спектру державних послуг та інформації, зокрема про податки на нерухомість, розклад руху громадського транспорту та дозволи на будівництво. Портал покликаний спростити та оптимізувати процес доступу до цих послуг і зменшити потребу громадян у фізичному відвідуванні державних установ.

Ще одним із прикладів цього є платформа «Відкритий Ірпінь», яка надає містянам простір для пропозиції ідей, обговорення проблем та зворотнього зв'язку з міською радою. Платформа створена для полегшення спілкування між громадянами та їх місцевими органами влади та заохочення громадян до участі в процесі прийняття рішень.

Ірпінська міська рада впровадила систему електронного документообігу, яка дозволяє ефективно зберігати та обмінюватися документами між державними службовцями. Ця система призначена для зменшення паперової роботи та підвищення швидкості та точності процесів прийняття рішень.

Ще одним прикладом цифрової трансформації управління громадськими справами в Ірпінській міській раді є впровадження онлайн-системи публічних закупівель. Ця система покликана підвищити прозорість та ефективність процесу закупівель і посилити конкуренцію між постачальниками.

Таблиця 2.2 – Характеристика та особливості цифрової трансформації в управлінні громадськими справами Ірпінської міської ради

Характеристики/ Особливості	Опис
Онлайн-платформи	Ірпінська міська рада запровадила платформу

для залучення громадян	«Відкритий Ірпінь», яка надає містянам простір для пропозиції ідей, обговорення проблем та зворотного зв'язку з міською радою.
Системи електронного голосування	Рада впровадила системи електронного голосування за окремі види рішень. Ця система покликана збільшити участь у процесах прийняття рішень, полегшивши громадянам голосувати.
Громадські слухання онлайн	Рада запровадила публічні онлайн-слухання, що дозволяє громадянам надавати відгуки та ставити запитання щодо запропонованих політик та ініціатив.
Підвищення доступності публічної інформації	Рада зробила публічну інформацію більш доступною через свій веб-сайт, який містить інформацію про міську владу, послуги, події та проекти.
Використання соціальних мереж	Рада використовує платформи соціальних мереж для спілкування з громадянами та обміну інформацією про події та ініціативи.
Інтеграція смарт-технологій	Рада вивчає інтеграцію інтелектуальних технологій, таких як датчики та аналітика даних, для покращення міських послуг і роботи.
Впровадження послуг електронного урядування	Рада працює над впровадженням послуг електронного урядування, таких як системи онлайн-платежів та цифровий документообіг, щоб зробити міські послуги доступнішими та ефективнішими.

Джерело: сформовано автором за [11]

Загалом, цифрова трансформація управління громадськими справами в Ірпінській міській раді спрямована на підвищення прозорості, ефективності та доступності державних послуг та інформації. Впроваджуючи електронний документообіг, інформаційні онлайн-системи та веб-портали для публічного доступу до інформації, Рада працює над оптимізацією роботи уряду та полегшенням взаємодії громадян із місцевою владою.

Шевченківська сільська рада Миколаївської області

Шевченківська сільська рада є органом місцевого самоврядування на рівні сільської громади в Україні. Вона представляє інтереси місцевої громади в справах територіального громадського самоврядування та забезпечує здійснення повноважень місцевого самоврядування на своїй території. Сільська рада вирішує питання з питань розвитку території, соціальної сфери, охорони навколишнього середовища та інших сфер, що стосуються місцевого життя. Основна мета роботи сільської ради - забезпечення задоволення потреб місцевого населення і забезпечення ефективної роботи територіальних громад.

Шевченківська сільська рада надає пріоритет у своїй діяльності розвитку громади. На сайті є розділ, присвячений розвитку громади, де є інформація про інфраструктурні проекти, культурні події та ініціативи, спрямовані на покращення якості життя мешканців.

На офіційному веб-сайті сільської ради є розділ, присвячений прозорості та підзвітності, який містить інформацію про планування бюджету, фінансові звіти та процедури закупівель. Вони також заохочують участь громадян через публічні консультації, зустрічі та механізми зворотного зв'язку.

Шевченківська сільська рада віддана сприянню екологічно чистим практикам і захисту природних ресурсів. На їх веб-сайті є розділ, присвячений захисту навколишнього середовища, який містить інформацію про управління відходами, енергоефективність та ініціативи, спрямовані на скорочення викидів вуглецю [12].

Сільська рада також приділяє значну увагу збереженню та популяризації культурної спадщини регіону. На їхньому сайті є розділ, присвячений культурним ініціативам, який містить інформацію про музеї, історичні пам'ятки та культурні події.

Загалом Шевченківська селищна рада надає пріоритет у своїй діяльності розвитку громади, прозорості, участі громадян, охороні навколишнього середовища та збереженню культури.

Структура виконавчих органів Шевченківської сільської ради

1. Керівник виконавчого органу

Голова виконавчого органу є вищою посадовою особою виконавчого органу Шевченківської сільської ради. До їх обов'язків входить контроль за роботою інших посадових осіб виконавчої влади, виконання рішень ради, керівництво поточною діяльністю сільської ради.

2. Заступники голови виконавчого органу

Шевченківська сільська рада має двох заступників голови виконавчого органу. До їх обов'язків входить допомога голові виконавчого органу у виконанні його обов'язків, контроль за окремими напрямками роботи сільської ради та виконання обов'язків голови виконавчого органу у разі його відсутності.

3. Відділ фінансів та економічного розвитку

На цей відділ покладено ведення фінансово-господарської діяльності Шевченківської селищної ради. Його функції включають планування та управління бюджетом, закупівлі, фінансову звітність та управління активами ради.

4. Відділ соціально-гуманітарних питань

Цей відділ відповідає за управління соціально-гуманітарними програмами та послугами, які надає Шевченківська селищна рада. До його функцій входить управління програмами охорони здоров'я, освіти, культури та спорту.

5. Відділ містобудування та архітектури

Цей відділ відповідає за управління проектами містобудування та архітектури Шевченківської сільської ради. До його функцій входить управління дозволами на будівництво, перевірки будівництва та забезпечення дотримання правил зонування.

6. Юридичний відділ

Цей відділ відповідає за надання юридичних консультацій та підтримки діяльності Шевченківської сільської ради. Його функції включають розробку

юридичних документів, представництво інтересів ради в судових процесах та надання юридичних консультацій іншим департаментам.

Загалом виконавчі органи Шевченківської сільської ради побудовані таким чином, щоб забезпечити ефективне управління справами ради, за окремими напрямками роботи ради визначено відділи, контроль за їх роботою здійснює голова виконавчого органу. Структура ради також забезпечує дотримання правових норм та прозорість у фінансово-господарських справах.

Офіційні документи

Види документів: на офіційному сайті Шевченківської сільської ради надається доступ до широкого спектру офіційних документів, зокрема до рішень ради, розпоряджень, протоколів, звітів. Ці документи охоплюють різні аспекти роботи ради, зокрема планування та управління бюджетом, розвиток інфраструктури, захист навколишнього середовища та культурні ініціативи.

Прозорість та підзвітність: сільська рада надає пріоритет прозорості та підзвітності у своїх офіційних документах. Наприклад, рада надає інформацію про планування та управління бюджетом, фінансові звіти та процедури закупівель. Рада також надає доступ до протоколів засідань ради, що може допомогти мешканцям зрозуміти процес прийняття рішень і притягнути раду до відповідальності за свої дії.

Доступність: Шевченківська сільська рада забезпечує доступ до офіційних документів на своєму веб-сайті, що полегшує доступ жителів до важливої інформації про роботу ради. Веб-сайт добре організований, документи класифіковані за типом і датою, що може допомогти мешканцям швидко та легко знайти потрібну інформацію.

Чіткість і повнота: згідно з наявними документами, офіційні документи Шевченківської сільської ради видаються чіткими та повними, інформація представлена просто та легко для розуміння. Документи також виглядають всеохоплюючими, охоплюючи широкий спектр тем, пов'язаних з роботою ради.

Загалом в офіційних документах Шевченківської сільської ради видається пріоритет прозорості, доступності, ясності та повноти, що може допомогти мешканцям зрозуміти роботу ради та притягнути її до відповідальності за свої дії.

Таблиця 2.3 – Характеристика та особливості цифрової трансформації в управлінні громадськими справами Шевченківської сільської ради

Характеристики/ Особливості	Опис
Онлайн-платформи для залучення громадян	У Шевченківській сільській раді запроваджено платформу «Активна Громада», яка дозволяє громадянам подавати пропозиції, залишати відгуки та повідомляти про проблеми в раду.
Онлайн державні послуги	Рада запровадила низку онлайн-сервісів, зокрема можливість оплачувати комунальні послуги та подавати документи на отримання дозволів онлайн.
Підвищення доступності публічної інформації	Рада зробила публічну інформацію більш доступною через свій веб-сайт, який містить інформацію про міську владу, послуги, події та проекти.
Використання соціальних мереж	Рада використовує платформи соціальних мереж для спілкування з громадянами та обміну інформацією про події та ініціативи.
Впровадження послуг електронного урядування	Рада працює над впровадженням послуг електронного урядування, таких як цифровий документообіг, щоб зробити міські послуги доступнішими та ефективнішими.

Джерело: сформовано автором за [12]

Отже, Шевченківська сільська рада проводить цифрову трансформацію в управлінні громадськими справами для покращення своїх послуг, комунікації з мешканцями, прозорості та ефективності.

2.2 Зарубіжний досвід цифрової трансформації у громадах місцевого значення

Цифрова трансформація у громадах місцевого значення є не лише українським феноменом, а й світовим трендом. Багато країн уже впровадили цифрові технології у своїх місцевих громадах, щоб покращити якість життя, підвищити ефективність державних послуг і зменшити витрати.

Таблиця 2.4 - Зарубіжний досвід цифрової трансформації у громадах місцевого значення

Країна	Приклад цифрової трансформації	Опис
Естонія	Програма e-Residency	Програма e-Residency дозволяє будь-кому у світі подати заявку на отримання цифрової ідентифікаційної картки та віддалено отримати доступ до послуг електронного уряду Естонії. Це змінило спосіб взаємодії громадян Естонії з урядом, зробивши послуги швидшими та ефективнішими.
Південна Корея	Розумне місто Інчхон	Інчхон — це розумне місто в Південній Кореї, яке використовує низку цифрових технологій, зокрема великі дані, Інтернет речей (IoT) і штучний інтелект (ШІ), щоб покращити якість життя жителів. Це включає управління дорожнім рухом, громадську безпеку та управління енергією.
Сінгапур	Ініціатива «Розумна нація».	Сінгапурська ініціатива «Розумна нація» має на меті перетворити країну на повністю зв'язане та інтегроване цифрове суспільство. Це включає використання цифрових технологій у сфері охорони здоров'я, транспорту та державних послуг, а також розвиток нових цифрових навичок у робочій силі.

Сполучені Штати	Цифрова обіцянка	Digital Promise – некомерційна організація, яка підтримує інновації в освіті шляхом використання цифрових технологій. Це включає розробку нових навчальних програм, забезпечення професійного розвитку педагогів і підтримку досліджень використання технологій в освіті. Нью-Йорк реалізував низку цифрових ініціатив на місцевому рівні, зокрема створив портал відкритих даних Нью-Йорка, який забезпечує публічний доступ до державних даних. Місто також запустило додаток NYC311, який дозволяє громадянам повідомляти про ненадзвичайні проблеми та відстежувати їх вирішення в режимі реального часу. Крім того, місто реалізувало низку проектів розумного міста, таких як розумні вуличні ліхтарі та підключені транспортні засоби, щоб покращити міські послуги та зменшити витрати.
-----------------	------------------	---

Джерело: сформовано автором за [19], [21], [22]

Загалом зарубіжний досвід цифрової трансформації у громадах місцевого значення демонструє потенційні переваги впровадження цифрових технологій для покращення публічних послуг, підвищення якості життя та зменшення витрат.

2.3 Чинники, що деструктивно впливають на розвиток цифрової трансформації місцевого рівня

Існує кілька факторів, які можуть мати деструктивний вплив на розвиток цифрової трансформації на місцевому рівні, зокрема:

1. Брак фінансування: реалізація ініціатив цифрової трансформації може коштувати дорого, і багато місцевих органів влади можуть не мати ресурсів для

інвестицій у ці проекти.

2. Опір змінам: деякі працівники або зацікавлені сторони можуть чинити опір змінам, особливо якщо вони відчують, що цифрова трансформація може загрожувати їхнім роботам або змінити робочі процеси.

3. Брак досвіду: впровадження цифрової трансформації вимагає спеціальних знань і досвіду. Якщо місцевій владі не вистачає персоналу з цими навичками, може бути важко ефективно реалізувати ці ініціативи.

4. Обмежений доступ до технологій: деякі регіони можуть не мати доступу до новітніх технологій, необхідних для цифрової трансформації. Це може бути пов'язано з географічним розташуванням або бюджетними обмеженнями.

5. Питання конфіденційності та безпеки даних: органи місцевого самоврядування повинні забезпечити захист та безпеку конфіденційних даних. Занепокоєння щодо конфіденційності та безпеки даних може сповільнити реалізацію ініціатив цифрової трансформації.

6. Регуляторні обмеження: органи місцевого самоврядування можуть підпадати під нормативні обмеження, які обмежують їхню здатність реалізовувати певні ініціативи цифрової трансформації.

7. Відсутність політичної волі: без підтримки місцевих лідерів ініціативи цифрової трансформації можуть не отримати необхідного фінансування та ресурсів для успіху.

Загалом ці фактори можуть ускладнити успішну реалізацію ініціатив цифрової трансформації для місцевих органів влади, що може обмежити їх здатність покращувати державні послуги та задовольняти потреби своїх громадян.

Аналіз зовнішнього середовища міської громади включає виявлення та оцінку різних факторів, які впливають на функціонування, ріст і розвиток громади.

Аналізуючи ці фактори, міська громада може краще зрозуміти своє зовнішнє середовище та приймати обґрунтовані рішення для покращення свого

функціонування, зростання та розвитку.

Таблиця 2.5 – Аналіз зовнішнього середовища Ірпінської міської ради

Фактори зовнішнього середовища	Аналіз для Ірпінської міської ради
Політичний	Ірпінська міська рада працює в стабільному політичному середовищі завдяки нинішньому стабільному політичному клімату в Україні. Однак рада має виконувати закони та правила, встановлені центральним урядом.
Економічний	Ірпінська міська рада розташована в економічно зростаючому регіоні, який має потенціал для економічного зростання та розвитку. Місто має потужний бізнес-сектор із багатьма малими та середніми підприємствами. Крім того, місто отримує дохід від податків на нерухомість, ліцензій, дозволів і штрафів.
Соціокультурний	Місто Ірпінь є домом для різноманітного населення з різним культурним походженням, мовами та віруваннями. Рада має переконатися, що її політика та програми відображають потреби та цінності всіх членів громади.
Технологічний	Ірпінська міська рада використовує технології у своїй діяльності, такі як використання електронних платформ для полегшення спілкування та впровадження цифрових інструментів для покращення надання послуг. Однак рада має йти в ногу з новими технологічними досягненнями, щоб залишатися актуальною та конкурентоспроможною.
Екологічний	Ірпінська міська рада розташована в екологічно чистій місцевості, і рада реалізувала декілька ініціатив щодо покращення охорони навколишнього середовища та сталого розвитку. Рада повинна продовжувати розробляти та впроваджувати програми, які сприяють чистішому та здоровішому навколишньому середовищу.
Юридичний	Рада має дотримуватись національних законів і правил, у тому числі законодавства про місцеве самоврядування, фінансових правил і законів про закупівлі. Рада також має дотримуватись усіх міжнародних конвенцій чи угод, ратифікованих українським урядом.

Джерело: сформовано автором за [11]

Таблиця 2.6 – Аналіз зовнішнього середовища Шевченківської сільської ради

Фактор	Аналіз
Політичний	На Шевченківську сільську раду поширюється дія законів і нормативно-правових актів України. Рішення та діяльність ради повинні узгоджуватися з політикою та цілями національного уряду.
Економічний	Місцева економіка в основному сільськогосподарська, більшість жителів зайняті у сільському господарстві або в суміжних галузях. Рада має розглянути економічний вплив своїх рішень на ці сектори, а також наявність фінансування для інфраструктурних та інших проєктів.
Соціальний	Село має невелику кількість населення, і жителі мають сильне почуття спільності. Рада має враховувати потреби та проблеми своїх громадян, включаючи доступ до державних послуг і зручностей, таких як охорона здоров'я, освіта та відпочинок.
Технологічний	Село розташоване в сільській місцевості і може мати обмежений доступ до передових технологій. Рада має розглянути потенційні переваги технологій і працювати над покращенням доступу для жителів і підприємств.
Екологічний	Рада має враховувати вплив своїх рішень на навколишнє середовище, зокрема у сферах сільського господарства та управління природними ресурсами. З генерального плану села видно, що рада визначила пріоритетом охорону навколишнього середовища.
Юридичний	Рада підкоряється українським законам і нормативним актам, у тому числі щодо землекористування, зонування та громадської безпеки. Рада повинна гарантувати, що її рішення відповідають цим законам і нормативним актам, а її діяльність є прозорою та підзвітною.

Джерело: сформовано автором за [12]

Загалом Шевченківська сільська рада функціонує в складному зовнішньому середовищі, яке включає політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні та правові фактори. Рада має враховувати потреби та проблеми своїх громадян, одночасно дотримуючись національних законів і правил і сприяючи сталому економічному розвитку та захисту навколишнього середовища.

Аналіз внутрішнього середовища міської громади – це теоретичний підхід, спрямований на оцінку сильних і слабких сторін громади, можливостей і загроз, а також її організаційної культури та структури. Цей аналіз має вирішальне значення для лідерів громад і політиків, щоб визначити сфери покращення та розробити стратегії для сталого зростання.

Аналіз внутрішнього середовища міської громади є критично важливим інструментом для лідерів громади та політиків для визначення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз для стійкості та зростання громади. Це може допомогти у прийнятті рішень, сприяти згуртованості та забезпечити ефективне використання ресурсів.

Таблиця 2.7 – Порівняльний аналіз внутрішнього середовища Ірпінської міської ради і Шевченківської сільської ради

Аналіз внутрішнього середовища	Ірпінська міська рада	Шевченківська сільська рада
Сильні сторони		
1. Кваліфікований і досвідчений персонал у різних відділах, таких як фінансовий, юридичний і зв'язки з громадськістю.	+	+
2. Достатні фінансові ресурси для реалізації проектів та ініціатив.	+	-
3. Добре організована система комунікації та процесів прийняття рішень.	+	+
4. Наявність сучасних технологій та обладнання для підтримки адміністративних завдань.	+	+
5. Тісна співпраця з місцевими громадськими організаціями та бізнесом.	+	-
Слабкі сторони		
1. Неефективний розподіл ресурсів, що призводить до фінансових марнотрат.	+	+
2. Повільний процес прийняття рішень через бюрократичні процедури.	+	+
3. Недостатні можливості навчання та розвитку персоналу.	-	-

4. Обмежена різноманітність серед персоналу та керівництва.	-	-
5. Погана практика ведення записів і управління даними.	-	-
Можливості		
1. Розширення ініціатив економічного та соціального розвитку для залучення нових підприємств та резидентів.	+	+
2. Впровадження інноваційних рішень для вирішення екологічних проблем та покращення інфраструктури.	+	+
3. Співпраця з сусідніми муніципалітетами для обміну ресурсами та досвідом.	+	+
4. Запровадження нових технологій та цифрових інструментів для покращення надання послуг та зв'язку.	+	+
5. Зміцнення зв'язків з регіональними та національними урядовими установами для отримання доступу до додаткового фінансування та підтримки.	+	+
Загрози		
1. Економічна нестабільність і невизначеність, що впливає на фінансові ресурси муніципалітету.	+	+
2. Поява в регіоні нових конкурентів, які можуть залучити бізнес та жителів подалі від Ірпіня.	-	+
3. Стихійні лиха та зміна клімату впливають на інфраструктуру та громадську безпеку.	+	+
4. Зміни в урядовій політиці та постановах, які можуть вплинути на діяльність та ініціативи муніципалітету.	+	+
5. Демографічні зміни та зміни в чисельності населення, які можуть потребувати нових підходів до надання послуг та залучення громади.	+	-

Джерело: сформовано автором за [11], [12]

У таблиці представлено порівняння внутрішнього середовища двох рад місцевого самоврядування в Україні, Ірпінської міської ради та Шевченківської сільської ради.

Сильні сторони:

1. Обидві ради мають кваліфіковану та досвідчену робочу силу з різних відділів.
2. Ірпінська міська рада має достатньо фінансових ресурсів, а Шевченківська сільська рада – ні.
3. Обидві ради мають добре організовані системи зв'язку та процеси прийняття рішень.
4. Обидві ради мають сучасні технології та обладнання для виконання адміністративних завдань.
5. Ірпінська міська рада тісно співпрацює з місцевими громадськими організаціями та бізнесом, а Шевченківська сільська рада – ні.

Слабкі сторони:

1. Обидві ради мають неефективний розподіл ресурсів, що призводить до фінансових марнотрат.
2. В обох радах процес прийняття рішень повільний через бюрократичні процедури.
3. Ірпінській міській раді бракує можливостей для навчання та розвитку персоналу, а Шевченківській сільській раді бракує різноманітності персоналу та керівництва.
4. Ірпінській міській раді бракує різноманіття персоналу та керівництва, тоді як у Шевченківській сільській раді погано ведеться документація та управління даними.
5. Ірпінська міська рада погано веде облік та управління даними, а Шевченківська сільська рада не має можливостей для навчання та розвитку персоналу.

Можливості:

1. Обидві ради мають потенціал для розширення ініціатив економічного та соціального розвитку для залучення нових підприємств і жителів.

2. Обидві ради можуть запроваджувати інноваційні рішення для вирішення екологічних проблем та покращення інфраструктури.

3. Обидві ради можуть співпрацювати з сусідніми муніципалітетами для обміну ресурсами та досвідом.

4. Обидві ради можуть застосовувати нові технології та цифрові інструменти для покращення надання послуг і комунікації.

5. Обидві ради можуть зміцнити відносини з регіональними та національними урядовими установами для отримання додаткового фінансування та підтримки.

Загрози:

1. Обидві ради страждають від економічної нестабільності та невизначеності, що впливає на їхні фінансові ресурси.

2. Шевченківській сільській раді загрожують нові конкуренти, які можуть залучити бізнес і мешканців з цього району.

3. Обидві ради страждають від стихійних лих і зміни клімату, що впливає на інфраструктуру та громадську безпеку.

4. Обидві ради підлягають змінам у державній політиці та постановах, які можуть вплинути на їх діяльність та ініціативи.

5. Обидві ради можуть зіткнутися з демографічними змінами та змінами чисельності населення, що вимагатиме нових підходів до надання послуг та розподілу ресурсів.

Аналіз конкурентного середовища міської громади – це теоретичний підхід, спрямований на оцінку позиції громади відносно інших громад у її регіоні чи на ринку. Цей аналіз має вирішальне значення для лідерів громади та політиків, щоб визначити можливості для зростання та розвитку, а також потенційні загрози для сталого розвитку громади.

Отже, аналіз конкурентного середовища міської громади є критично важливим інструментом для лідерів громади та політиків для виявлення

можливостей для зростання та розвитку, а також потенційних загроз для сталості громади. Це може допомогти у прийнятті рішень, сприяти конкурентоспроможності та забезпечити ефективне використання ресурсів.

Таблиця 2.8 - Порівняння з громадами-конкурентами на 01.01.2021

Показники	Ірпінська територіальна громада	Громада конкурент 1 (Броварська ТГ)	Громада конкурент 2 (Бучанська ТГ)	Громада конкурент 3 (Обухівська ТГ)
Територія, км ²	82,05	108,8	261,34	392,9
Чисельність населення, осіб	66 313	108 911	61 688	35 710
Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників (IV квартал 2019)		13 412	11 691	15 695
Кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ)		14 846	4 384	4 635

Джерело: сформовано автором за [11]

У таблиці порівнюються чотири різні територіальні громади в Україні, включно з Ірпінською територіальною громадою та трьома іншими громадами-конкурентами.

У першій колонці наведені показники по Ірпінській територіальній громаді, яка станом на 01.01.2021 має територію 82,05 квадратних кілометрів та населення 66313 осіб. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників громади не наведена. Друга-четверта колонки показують показники ще трьох територіальних громад-конкурентів. Броварська територіальна громада має більшу територію та населення, ніж Ірпінь, а Буча та Обухів мають значно більшу територію, але меншу кількість населення. Середньомісячна номінальна заробітна

плата штатних працівників у Броварській територіальній громаді нижча, ніж у Ірпінській, а в Бучі середня заробітна плата вища. Кількість зареєстрованих підприємств в Ірпінській громаді значно більша, ніж в інших громадах.

Переваги Шевченківської сільської ради перед конкурентами[12]

1. Географічне розташування: Шевченківська сільська рада розташована в мальовничій місцевості України, в оточенні лісів та річок. Це місце пропонує можливості для екологічного туризму та активного відпочинку, залучаючи відвідувачів та інвесторів у цей район.

2. Інфраструктура: Рада має розвинену сучасну інфраструктуру, зокрема упорядковані дороги, системи водопостачання та каналізації, високошвидкісний Інтернет. Ця інфраструктура приваблює підприємства та мешканців, які шукають комфортного та зручного місця для проживання та роботи.

3. Навчальні заклади: На території сільської ради є декілька навчальних закладів серед них середня школа, музична школа, дитячий садок. Це створює міцну основу для навчання та сприяє інтелектуальному розвитку молоді району.

4. Культурна спадщина: Шевченківська сільська рада має багату культурну спадщину, включаючи історичні пам'ятки та традиційні звичаї. Рада підтримує культурні заходи та фестивалі, які приваблюють туристів і демонструють унікальний характер регіону.

5. Економічний розвиток: Рада активно сприяє економічному розвитку через різні ініціативи, включаючи податкові пільги та програми підтримки бізнесу. Це залучило нові підприємства в цей район і створило робочі місця для мешканців.

Шевченківська сільська рада має низку конкурентних переваг, які роблять її привабливою для проживання, роботи та відвідування. Ці переваги включають її географічне розташування, інфраструктуру, освітні заклади, культурну спадщину та ініціативи економічного розвитку. Використовуючи ці переваги, рада може продовжувати сприяти зростанню та процвітанню регіону.

Отже, міська рада - це обрана представницька організація, яка займається управлінням міським господарством та соціально-економічним розвитком міста.

Ірпінська міська рада є органом місцевого самоврядування на рівні міста, що здійснює свої повноваження на території міста Ірпін та прилеглих населених пунктах. Ми з'ясували, що цифрова трансформація управління громадськими справами в Ірпінській міській раді спрямована на підвищення прозорості, ефективності та доступності державних послуг та інформації. Впроваджуючи електронний документообіг, інформаційні онлайн-системи та веб-портали для публічного доступу до інформації, Рада працює над оптимізацією роботи уряду та полегшенням взаємодії громадян із місцевою владою.

Шевченківська сільська рада є органом місцевого самоврядування на рівні сільської громади в Україні. Вона представляє інтереси місцевої громади в справах територіального громадського самоврядування та забезпечує здійснення повноважень місцевого самоврядування на своїй території. Шевченківська сільська рада проводить цифрову трансформацію в управлінні громадськими справами для покращення своїх послуг, комунікації з мешканцями, прозорості та ефективності.

Цифрова трансформація у громадах місцевого значення є не лише українським феноменом, а й світовим трендом. Зарубіжний досвід цифрової трансформації у громадах місцевого значення демонструє потенційні переваги впровадження цифрових технологій для покращення публічних послуг, підвищення якості життя та зменшення витрат.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

3.1 Удосконалення законодавчого забезпечення цифрової трансформації територіальних громад

Цифрова трансформація територіальних громад є однією з найбільш важливих і складних завдань для України. Щоб досягти успіху в цьому напрямку, необхідно розробити та вдосконалювати законодавче забезпечення цифрової трансформації. Ось кілька шляхів удосконалення законодавчої бази для цифрової трансформації територіальних громад в Україні:

Розробка і впровадження Закону "Про цифрову трансформацію територіальних громад". Цей закон повинен визначати засади, принципи та порядок розвитку цифрових технологій на рівні територіальних громад. Закон також повинен встановлювати механізми реалізації цифрової трансформації, а також визначати права та обов'язки учасників процесу.

Створення спеціалізованого органу управління цифровою трансформацією. Уряд повинен створити спеціальний орган, який буде відповідальний за розвиток та впровадження цифрових технологій на рівні територіальних громад. Цей орган повинен мати необхідні повноваження та ресурси для реалізації цієї мети.

Фінансування цифрової трансформації територіальних громад. Уряд повинен виділяти достатні кошти на розвиток цифрових технологій на рівні територіальних громад. Фінансування повинно бути направлено на підтримку розвитку інфраструктури, навчання та підвищення кваліфікації фахівців, розробку програмного забезпечення та інші аспекти цифрової трансформації.

Запровадження спеціальних програм та проектів для підтримки цифрової трансформації територіальних громад. Уряд повинен створити спеціальні

програми та проекти, які будуть сприяти впровадженню цифрових технологій на рівні територіальних громад. Ці програми та проекти можуть включати навчання та підвищення кваліфікації фахівців, підтримку розробки місцевих цифрових продуктів та послуг, створення цифрових інфраструктурних проектів та інші ініціативи.

Проведення інформаційної та освітньої роботи. Для успішного впровадження цифрових технологій на рівні територіальних громад необхідно проводити системну інформаційну та освітню роботу з мешканцями територіальних громад. Це можуть бути семінари, тренінги, вебінари, публікації в ЗМІ та інші формати.

Встановлення механізмів моніторингу та оцінки ефективності цифрової трансформації. Уряд повинен встановити механізми моніторингу та оцінки ефективності цифрової трансформації на рівні територіальних громад. Це допоможе виявити успіхи та проблеми впровадження цифрових технологій та розробити ефективніші стратегії розвитку.

Важливо відмітити, що в Україні вже були запроваджені такі програми, як "Електронна медична книжка", "Електронна декларація", "Електронний документообіг в органах влади". У разі їх успішної реалізації можна розглядати їх розгляд як прикладів успішної цифрової трансформації на рівні територіальних громад. Також, у ряді міст України (наприклад, Львові та Києві) запроваджуються проекти "Розумне місто", які передбачають створення цифрової інфраструктури, зокрема "розумних" світлофорів, моніторингу якості повітря, міської транспортної системи та ін.

Крім того, в Україні діє Програма розвитку електронної демократії та електронного урядування, яка передбачає створення єдиного державного порталу електронних послуг, де громадяни можуть здійснювати різні адміністративні процедури онлайн. Також, в рамках програми "Глобальна технічна допомога" з метою підтримки цифрової трансформації в Україні запроваджується ряд

проектів, які спрямовані на розвиток електронної освіти, створення інноваційних технологій та розвиток інфраструктури.

Отже, в Україні вже є деякі успішні приклади цифрової трансформації на рівні територіальних громад. Проте, щоб досягти значного прогресу, потрібно виконувати всі вищезазначені шляхи удосконалення законодавчого забезпечення цифрової трансформації.

3.2 Рекомендації щодо використання в Україні кращих зарубіжних практик

Покращення законодавчого забезпечення цифрової трансформації територіальних громад є вкрай важливим для цифрового розвитку України в цілому. Є кілька найкращих іноземних практик, які Україна може взяти на озброєння для вдосконалення законодавчої бази цифрової трансформації.

Реалізація стратегії цифрового уряду: багато країн, наприклад Естонія та Велика Британія, розробили комплексні стратегії цифрового уряду, які надають дорожню карту цифрової трансформації. Ці стратегії окреслюють бачення, цілі та завдання цифрової трансформації уряду, а також необхідні дії для їх досягнення. Україна може отримати вигоду від прийняття подібного підходу та розробки національної стратегії цифрової трансформації, яка окреслює цілі та завдання цифрової трансформації для всіх секторів, включаючи територіальні громади.

Забезпечення захисту даних і конфіденційності. Захист даних і конфіденційність є важливими компонентами будь-якої цифрової трансформації. Такі країни, як Німеччина та Канада, мають суворі закони про захист даних, які містять чіткі вказівки щодо збору, зберігання та використання персональних даних. Україна може прийняти аналогічні закони та нормативні акти щодо захисту даних, щоб гарантувати збереження конфіденційності та безпеки даних протягом

усього процесу цифрової трансформації.

Сприяння відкритим даним. Політика відкритих даних є важливою для цифрової трансформації, оскільки вона надає доступ до цінної інформації, яку можна використовувати для інновацій, досліджень і прийняття рішень. Такі країни, як Сполучені Штати та Австралія, встановили політику відкритих даних, яка вимагає від державних установ надавати свої дані для громадськості. Україна може прийняти подібну політику, яка заохочуватиме оприлюднення державних даних і сприятиме прозорості.

Заохочення розвитку цифрових навичок: цифрова трансформація вимагає кваліфікованої робочої сили, здатної ефективно використовувати нові технології. Такі країни, як Фінляндія та Сінгапур, запровадили програми розвитку цифрових навичок, які забезпечують навчання та підтримку для окремих осіб і організацій. Україна може прийняти подібні програми, які зосереджені на навчанні цифрових навичок державних службовців та членів громади.

Сприяння розвитку цифрової інфраструктури: цифрова інфраструктура, включаючи широкосмуговий доступ до Інтернету та центри обробки даних, є важливою для цифрової трансформації. Такі країни, як Південна Корея та Японія, інвестували значні кошти в цифрову інфраструктуру, щоб підтримати свої зусилля з цифрової трансформації. Україна може наслідувати приклад цих країн, інвестуючи в цифрову інфраструктуру, зокрема в сільській місцевості, для підтримки цифрової трансформації територіальних громад.

Загалом Україна може запозичити кращий закордонний досвід для покращення законодавчого забезпечення цифрової трансформації територіальних громад. Впроваджуючи комплексну стратегію цифрового уряду, забезпечуючи захист даних і конфіденційність, просуваючи відкриті дані, заохочуючи розвиток цифрових навичок і сприяючи розвитку цифрової інфраструктури, Україна може створити сприятливе середовище для цифрової трансформації та сприяти інноваціям і зростанню в територіальних громадах.

Цифрова трансформація стала критичною складовою державного управління на місцевому рівні в Україні. Зі зростанням оцифровки послуг, процесів і каналів зв'язку для місцевих органів влади стало важливим впровадження нових технологій для покращення надання послуг, підвищення прозорості та підзвітності та підвищення ефективності.

В Україні є кілька шляхів розвитку цифрової трансформації системи державного управління на місцевому рівні. По-перше, надзвичайно важливо розробити комплексну стратегію цифрової трансформації, яка окреслює бачення, цілі та завдання цифрової трансформації в усіх секторах державного управління. Ця стратегія має включати дорожню карту впровадження цифрових технологій, розвитку цифрових навичок і забезпечення захисту даних і конфіденційності.

По-друге, важливо створити цифрову інфраструктуру, яка підтримує цифрову трансформацію на місцевому рівні. Це включає інвестиції в широкосмуговий доступ до Інтернету, центри обробки даних та інші цифрові технології, які дозволяють органам місцевого самоврядування надавати послуги та ефективніше спілкуватися з громадянами.

По-третє, важливо розвивати цифрові навички серед державних службовців і громадян. Це включає навчання та підтримку для окремих осіб і організацій щодо ефективного використання цифрових технологій. Це допоможе органам місцевого самоврядування повністю використовувати цифрові технології та послуги для покращення надання послуг, підвищення прозорості та підзвітності та підвищення ефективності.

По-четверте, вкрай важливо прийняти політику відкритих даних, яка надає доступ до цінної інформації, яку можна використовувати для інновацій, досліджень і прийняття рішень. Це сприятиме прозорості та підзвітності державного управління та дозволить громадянам брати більш активну участь у процесах прийняття рішень.

Отже цифрова трансформація має вирішальне значення для майбутнього

державного управління на місцевому рівні в Україні. Розробивши комплексну стратегію цифрової трансформації, побудувавши цифрову інфраструктуру, розвинувши цифрові навички, запровадивши політику відкритих даних і забезпечивши захист даних і конфіденційність, органи місцевого самоврядування можуть повністю реалізувати переваги цифрової трансформації. Ці переваги включають покращення надання послуг, підвищення прозорості та підзвітності, підвищення ефективності та більш активну участь громадян у процесах прийняття рішень. Тому для органів місцевого самоврядування в Україні вкрай важливо інвестувати в цифрову трансформацію та використовувати можливості, які пропонують цифрові технології для трансформації державного управління та покращення життя громадян.

Отже, підсумовуючи, зазначимо, що цифрова трансформація місцевих громад є одним із найважливіших і складних завдань для України. Для досягнення успіху в цьому напрямку необхідно розвивати та вдосконалювати законодавче забезпечення цифрової трансформації. Ось кілька шляхів вдосконалення законодавчої бази для цифрової трансформації територіальних громад в Україні:

В Україні вже є успішні приклади цифрової трансформації на рівні місцевих громад. Проте, щоб досягти значного прогресу, необхідно реалізувати всі вищезазначені шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення цифрової трансформації.

Покращення законодавчого забезпечення цифрової трансформації територіальних громад є надзвичайно важливим для загального цифрового розвитку України. Є кілька найкращих зарубіжних практик, які Україна може використати для вдосконалення законодавчої бази цифрової трансформації. Впроваджуючи комплексну стратегію цифрового уряду, забезпечуючи захист даних і конфіденційність, сприяючи розвитку цифрових навичок і сприяючи розвитку цифрової інфраструктури, Україна може створити сприятливе середовище для цифрової трансформації та сприяти інноваціям і зростанню в

місцевих громадах.

Цифрова трансформація має вирішальне значення для майбутнього місцевого самоврядування в Україні. Розробляючи комплексну стратегію цифрової трансформації, будуючи цифрову інфраструктуру, розвиваючи цифрові навички, впроваджуючи політику відкритих даних, забезпечуючи захист і конфіденційність даних, органи місцевого самоврядування можуть повною мірою реалізувати переваги цифрової трансформації. Ці переваги включають покращення надання послуг, підвищення прозорості та підзвітності, підвищення ефективності та збільшення участі громадян у процесах прийняття рішень. Тому для органів місцевого самоврядування в Україні вкрай важливо інвестувати в цифрову трансформацію та використовувати можливості.

ВИСНОВКИ

Під час написання роботи і досягнення поставленої мети вирішено низку поставлених завдань, що дозволило формулювання наступних висновків.

1. Проаналізовано тлумачення поняття "цифрова трансформація", «цифрова трансформація у системі публічного управління» та досліджено її роль у публічному управлінні. З'ясовано, що відомі українські науковці визначають цифрову трансформацію як процес зміни технологічного середовища та обґрунтовують, що цифрова трансформація у системі публічного управління полягає в запровадженні нових електронних сервісів та інструментів, які сприяють поліпшенню якості та ефективності діяльності державних органів, забезпеченню прозорості та відкритості процесів прийняття рішень, а також підвищенню рівня взаємодії між державними органами та громадянами.

2. Охарактеризовано принципи впровадження та особливості використання цифрової трансформації в управлінні громадськими справами територіальних громад, які полягають у: орієнтованості на користувача; інтеграції; цілісності; інноваційності; прозорості. Встановлено, що цифрова трансформація може бути важливим інструментом для підвищення ефективності та прозорості управління громадськими справами територіальних громад.

3. Досліджено зарубіжну практику цифрової трансформації у громадах місцевого значення Естонії, Південної Кореї, Сінгапуру, США країн, що дозволяє зробити висновок, що зарубіжний досвід цифрової трансформації у громадах місцевого значення демонструє потенційні переваги впровадження цифрових технологій для покращення публічних послуг, підвищення якості життя та зменшення витрат.

4. Розглянуто чинники, що деструктивно впливають на розвиток цифрової трансформації місцевого рівня, до яких віднесено: недостатня усвідомленість важливості цифрової трансформації, відсутність необхідних

фінансових ресурсів, відсутність кваліфікованих кадрів, недостатня юридична підтримка, недостатня свідомість громадськості.

5. Запропоновано шляхи удосконалення законодавчого забезпечення цифрової трансформації територіальних громад та розроблено рекомендації щодо використання в Україні кращих зарубіжних практик, які полягають у розробці комплексної стратегії цифрової трансформації, яка окреслює бачення, цілі та завдання цифрової трансформації в усіх секторах державного управління; створенні цифрової інфраструктури, яка підтримує цифрову трансформацію на місцевому рівні; розвитку цифрових навичок серед державних службовців і громадян; прийнятті політики відкритих даних, яка надає доступ до цінної інформації, яку можна використовувати для інновацій, досліджень і прийняття рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адміністративістика в умовах цифровізації: теорія, правове регулювання, практика : монографія / авт. колектив: С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, Т. А. Латковська та ін. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 800 с.
2. Базові аспекти цифровізації та їх правове забезпечення : монографія / [К. В. Єфремова, Д. І. Шматков, В. П. Кохан та ін.]; за ред. К. В. Єфремової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2021. 180 с.
3. Висоцька Л.Ю. Цифрова трансформація як фактор інноваційного розвитку підприємств. *Економічна стратегія і перспективи розвитку виробництва*. 2019. № 3. С. 67-76. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/56.pdf
4. Губін М. (2020) Принципи впровадження цифрової трансформації в управлінні громадами. *Простір досвіду*, 2, 67-74.
5. Данильченко О. О. Цифрова трансформація як технологія зміни бізнес-моделі. *Економіка і організація управління*. 2018. № 2 (28). С. 28-38.
6. Державна служба України з питань електронного урядування. Цифрова трансформація в Україні: стратегія, основні напрями, завдання: 2018. URL : https://www.egov.ua/uploads/library/file/6659/Strategia_Cyfrova_transformaciya.pdf
7. Євтушенко О. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, складові, технології. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 5. С. 36-42.
8. Кіреєв Д. В. Цифрова трансформація: поняття та напрями реалізації. *Інноваційна економіка*. 2020. № 4. С. 169-173.
9. Мельник О.М. Цифрова трансформація в умовах інформаційного суспільства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2020. № 2(44). С. 214-218. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznua_2020_2_17
10. Міністерство розвитку громад та територій України. Аналіз рівня

цифрової трансформації місцевого самоврядування в Україні: 2021. URL : <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Analiz-cifrovoji-transformaciji-miscevogo-samovryaduvannya-v-Ukrajini.pdf>.

11. Національна стратегія розвитку цифрової економіки України на 2021-2027 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 26.04.2023).

12. Офіційний сайт Ірпінської громади. URL : <https://www.imr.gov.ua/>

13. Офіційний сайт Шевченківської громади Джерело: URL : <https://shevchenkivska-gromada.gov.ua/>

14. Паламарчук О. В. Цифрова трансформація як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки*. 2018. № 3. С. 100-106.

15. Петрова І.В. Цифрова трансформація як стратегічний напрямок економічного розвитку. *Інформаційні технології в освіті*. 2018. № 37. URL : <http://ite.kspu.edu/index.php/ite/article/view/105>.

16. Середюк О. В. Цифрова трансформація: інструменти та напрями розвитку. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 1 (53). С. 71-75.

17. Український Інститут майбутнього. Цифрова трансформація в Україні: шлях до успіху. 2020. URL : https://ukrfuture.org/wp-content/uploads/2020/06/Digital_Transformation_2020_1.pdf.

18. Шаульська Г. М. (2019) «Принципи «належного врядування»: перспективи впровадження в Україні». *Держава та регіони: державне управління*. 2019. Т.2, №66. С. 140 – 143.

19. Шевченко О. В. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні. 2020. НІСД, Київ, Україна, 153 с.

20. Шендерівська І. І. Цифрова трансформація управління підприємством: сутність та напрями впровадження. *Наукові записки Національного університету*

«Острозька академія». Серія: Економіка. 2020. Т. 30. С. 144-149.

21. Шульга О. Цифрова трансформація як ключовий фактор успішної інноваційної діяльності. *Економічна стратегія і перспективи розвитку виробництва*. 2020. №2(33). С. 7-16.

22. An Overview of Smart City Initiatives and Its Related Technologies / Kyriakos G. Vlachos, Anastasia A. Tsakalidou. Proceedings of the 13th International Conference on Interdisciplinary Social Sciences. *New York: Common Ground Research Networks*, 2018. P. 159-166.

23. A Smart City Initiative in India: A Study of the Surat Smart City Project / Anirban Chakraborty, Priyanka Pandey. *International Journal of Public Administration in the Digital Age*. 2020. Vol. 7, No. 1. P. 1-15.

24. Guojun Zeng, Jiajia Liu. Citizen-centric smart city services: a comparative study between Europe and China. *Journal of Ambient Intelligence and Humanized Computing*. 2019. Vol. 10, No. 7. P. 2641-2652.

25. Alexander van Deursen, Ellen van der Meer. Digital transformation and citizen participation in local government: the case of the Netherlands. *Information, Communication & Society*. 2020. Vol. 23, No. 3. P. 391-406.

26. Martin Michalík, Martin Kvizda. Digital Transformation in Local Government: A European Perspective. Proceedings of the 14th International Conference on Efficiency and Responsibility in Education (ERIE 2017). Prague: Czech University of Life Sciences Prague, 2017. P. 288-295.

27. В.В. Донченко "Smart City" і досвід цифрової трансформації міст в Європі та світі. *Економічний простір*. 2019. № 140. С. 84-93.

28. Peter C. Akpor. Smart City Governance in the Developing World: A Review of the Literature. *International Journal of Public Administration in the Digital Age*. 2020. Vol. 7, No. 1. P. 16-32.

29. Elisabeth Peyroux, Blandine Laperche, Dimitri Uzunidis. Smart City Strategies: An International Review. *Journal of Innovation Economics & Management*.

2018. Vol. 25, No. 1. P. 55-83.

30. EU4Digital. Просування пріоритетів системи електронної охорони здоров'я: на семінарі EU4Digital дослідили прогрес, передовий досвід та цілі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://eufordigital.eu/uk/driving-forward-priorities-on-ehealth-eu4digital-workshop-surveysprogress-best-practices-and-goals/>

31. Ioannis N. Kallianiotis, Maria Giaoutzi. The Role of ICT in Smart City Governance: Evidence from European Cities. Proceedings of the 8th International Conference on Information Law and Ethics. Thessaloniki: University of Macedonia, 2016. P. 17-25.

32. Hyunjin Lee, Seok-Jin Eom. The Role of Smart Cities in Digital Transformation: Comparative Analysis of Two Korean Smart Cities. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 2021. Vol. 7, No. 1. P. 1-14.

33. Knowledge exchange partnership leads to digital transformation at Hydro-X Water Treatment, Ltd. Global Business and Organizational Excellence. 2018; 37:6–13, by Heinze A, Griffiths M, Fenton A, Fletcher G.

34. Stratigea A. The concept of «smart cities». Towards community development. Netcom, 26-3/4, 2012, pp.375-388. URL: <https://www.researchgate.net/publication/261873805>

35. Tham, J. (2018). Critical Factors for Creating a Successful Digital Public Administration. SSRN Electronic Journal. Retrieved from <https://ssrn.com/abstract=3296207>. doi: 10.2139/ssrn.3296207.

Короткий звіт за результати перевірки кваліфікаційної роботи антиплагіатною інтернет-системою Unicheck

Ім'я користувача:
Національної економіки та публічного управління О...

ID перевірки:
1015296447

Дата перевірки:
29.05.2023 10:38:59 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
29.05.2023 13:26:45 EEST

ID користувача:
100005719

Назва документа: KNEPU_antiplag_EA-401_bak2023_Суднік

Кількість сторінок: 51 Кількість слів: 9906 Кількість символів: 80161 Розмір файлу: 64.81 KB ID файлу: 1014968401

2.09% Схожість

Найбільша схожість: 0.23% з Інтернет-джерелом (http://ippl.org.ua/sites/default/files/maket_zbirnika_27-06-16.pdf)

1.18% Джерела з Інтернету

157

Сторінка 53

1.92% Джерела з Бібліотеки

194

Сторінка 53

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0% Вилучень

Немає вилучених джерел